

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{24}$ strani	Din 80.—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 350.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000.—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 160.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 500.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 2000.—
$\frac{1}{6}$ strani	Din 250.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700.—	Priloga listu stane Din 100 za 1000 kom.	

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Štev. 6.

V Ljubljani, 31. marca 1931.

Leto 48.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkovcih pri Lovro Peto-varju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Ptujju pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljave.

Apneni dušik 16/19% v pločevinastih posodah po Din 250 za 100 kg v vrečah po 235 Din. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Cilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 100 kg po Din 3.— za kg. Pri vagonškem in polvagonškem odjemu cena po dogovoru.

Kalijeva sol 42%. Na drobno po Din 174 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 90. Za 1 ha 200—300 kg. Pri vagonškem in polvagonškem odjemu cena po dogovoru.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 124 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonškem odjemu cena po dogovoru.

Mešano gnojilo K. A. S. mineralno, ki vsebuje 8% kalija, 2% dušika in 8% fosforove kisline po Din 130 za 100 kg.

Mešano gnojilo Herkules organsko, ki vsebuje 8% kalija, 2% dušika in 8% fosforove kisline po Din 130 za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Nitrofoskal-Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 146 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 75.

Razklesana kostna moka. 30% fosf. kisline, 2% dušika po Din 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 92.—, vreče po 100 kg Din 94.—, vreče po 50 kg. Pri pol ali vagonškem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra 18% po Din 106, 19% po Din 112, 20% Din 118 za 100 kg, pri vagonškem odjemu cene po dogovoru. Opozarjamo vse naročnike, da se ne moreno vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Semena.

Semena. Kmetijska družba ima letos v zalogi najčistejša in najbolj kaljiva semena in jamči pri deteljnih semenih in mačjemu repu za popolno brezpredeničnost.

Domača detelja	Din 23.—	Mačji rep	„ 18.—
Lucerna ital.	Din 19.—	Pasja trava	„ 19.—
Lucerna banaška	„ 26.—	Franc. pahovka	„ 38.—
Švedska detelja	„ 23.—	Laška ljulika	„ 12.—
Hmeljska lucerna Din 15.—		Angl. ljulika	„ 12.—
Bela detelja	„ 48.—	Pasji rep	Din 34.—

Ovčja bilnica	„ 36.—	Navad. latovka	„ 48.—
Travn. bilnica	„ 22.—	Esparzeta	„ 10.—
Navadna šopulja	„ 42.—		

Zmesi travnega in deteljnegga semena, sestavljene po strokovnih navodilih zgoraj imenovanih vrst stanejo:

I. za barski svet kg Din 28.—

II. za peščeno zemljo kg Din 28.—

III. za srednjo težko zemljo kg Din 30.—

IV. za težko zemljo kg Din 28.—

V. mešanica za vrt, nizko travo kg Din 26.—

Korenjevo seme, dolgo, zlatorumeno, po Din 22.— za 1 kg.

Korenjevo seme, saalfeldsko, dolgo, zlatorumena po Din 38.— za 1 kg.

Semenska pesa Mamuth, rudeča po Din 9.— za 1 kg.

Eckendorfi rumena po Din 10.— za 1 kg.

To seme je jamčeno pristno severo-nemško najvišje kaljivosti.

Semenska grahova jara po Din 2.80 za 1 kg.

Semenski ječmen, jari po Din 3.— za 1 kg.

Semenski oves, originalni češki po Din 3.— za 1 kg.

Vreče iz lute kakor poštnine se posebej računajo po lastni ceni.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg, najmanj 5 kg.

Lačne tropine za 38 40% beljakovin in toličce po Din 2.60 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 7 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{3}{4}$ litra Din 18.—, v steklenicah po 1 $\frac{1}{2}$ l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Promlul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešnešnost kokoši. Na drobno po 11 Din kg, najmanj 5 kg.

Zivinska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

Pekki hrana za živino z vitaminom po Din 62 za kg.

„Solno“—mineralne stočne pogače po Dr. Wendtu za li-zanje živali po Din 30 za komad.

Zivinorejski in mlekarški predmeti.

Slamoreznica KS 2A za ročni pogon Din 2000.

Slamoreznice Borek: JS8 po Din 1680, VS10 po Din 1890, VFS12 po Din 2200, VFSR12 z verigo po Din 2250, VFS14 z verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2600, z varnostno varovalko Din 2800, EAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100, Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobljač (šrotar) „Gloria 3“ Din 3600, drobljač za oves EMO po Din 2000.

Reporeznica Borek EWC po Din 980, EWL po Din 740, EWO po Din 740.

Reporeznice, domače, male po Din 370, velike po Din 700.

Telečji napajalniki po Din 130.

Gumiljevi seski za napajalnike po Din 30.
Gobčni odpiralci Express Din 150 za komad.
Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 3800.
„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.
Pinjle št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750.
Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 50 Din.
Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Koda-nja), v škatlicah po 25 gr po Din 12, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 500 gr po Din 180.
Brzoparilnik Alfa s pocinkanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625; 120 literski po Din 1850.
Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom 70 literski po Din 1400; 90 literski po Din 1700; 130 literski po Din 1900.
Brzoparilnik domači, s pocinkanim kotlom 60 literski po Din 1030; 80 literski po Din 1150.
Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.
Garkon zoper živalske kožne bolezni 15 Din.
Živnozdravniški predmeti (ceski izdelek), pozirniškovce cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 180, trokarji za teleta po Din 70, za goved po Din 70, irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroci za biki ponikljani po Din 26, navadni po Din 22; toplomer za merjenje vročine po Din 25 in 30; znamenke za perutnino celoidne po Din —,25 za komad, aluminijaste z stevikami po Din —,75 za komad, usesne znamenke za živino po Din 1.50 za komad.
Sikuro, litevski odpenjač komad Din 10.

Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Arborin v sodih po 100 kg po Din 9.50 za kg, v posodi kupca po Din 11 za kg.
Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 30.
Dendrin za uporabo od 6—12%, stane kg po Din 8.50. Dobi se samo v našem skladišču Maribor.
Neodendrin za uporabo od 3—6%, stane kg po Din 12. Dobi se samo v našem skladišču Maribor.
Cepilna smola v škatlicah po 1/2 kg po Din 8; v škatlicah po 1/4 kg po Din 15; 1/2 kg po Din 28.
Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepjenja sadnega drevja od Din 33 do Din 102.
Brusni kamni za Kunderjevo blago po Din 10 umetni in po Din 40 naravni.
Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 50 do Din 54.
Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.
Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosenciščil gnezd Din 135 do 150, peresa k škarjam po Din 1.
Drevesne škarje Kunder od Din 40 do 190.
Drevesne žage Din 40 do 90.
Drevesne ščetke (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.
Strgule za drevje po Din 22 do 26.
Škropilnice ročne, Perras, bakrene po 1 lit. Din 200, po 2 lit. Din 220, ponikljane 1 lit. Din 220, po 2 lit. Din 240. Podaljšane cevi za te škropilnice po Din 20 za komad.
Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2600.
Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20 tvrdke Nechwile s 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1200.
Samodelna nahrbtna škropilnica Vega francoski sistem z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1540.
Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.
Razpršilnik Flick za visoko drevje po Din 110 za komad.
Škarje za striženje mej od Din 40 do Din 120.
Papirnati drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter.
Papir za lepljive pasove po Din 1 za meter. Dobi se v ovitkih po 50 metrov.
„Höchst“ lepilo za lepljive pasove: 1/4 kg po Din 26.—, 1/2 kg po Din 48.—.
Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante.
Rafije liče, kg po 18.— Din.
Vilaste lopate za rahlanje zemlje po Din 100.
Vrtne zalivalke „Jafag“ 10 lit. Din 160, 12 lit. 180, 14 lit. Din 200, 16 lit. Din 215.
Zveplenoapnena brozga po Din 3.50 za kg v posodi kupca.

Vinogradniški in kletarski predmeti.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 80 za kg.
Eponit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechville po Din 140.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel po Din 480 prava francoska **Superieur** po Din 500, in original Austria po Din 500 za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Deut po Din 130, navadni razpršilnih po Din 16. **Prehodna pipa** z brizgalno cevjo s cedilom po Din 80 za komad.

„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in rdečo 1/2 kg Din 30, 1 kg Din 90.

Gumiljeve cevi za škropilnice po Din 15 za meter.

Zveplovi trakovi na azbestu po Din 10 za kg.

Zventalnik za sode po Din 60 za komad.

Poljedelsko orodje in stroji.

Gnojnične sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 450 cm po Din 1025, 290-420 cm po Din 1150.

Gnojnične sesalke F 400 Din 980 F 450 Din 1000.

Gnojnična sesalka „Kremzar“, dolžina 3 m Din 1250, 3.5 m po Din 1300; podaljšek 1.50 m Din 250.

Razpršilnik za gnojnične sode po Din 110.

Robkač za koruzo EMR po Din 1120, mali ročni po Din 110.

Lopate za šitbanje po Din 24.

Lopate za nakladanje po Din 24.

Grablje železne, 10 do 16 zob po Din 12.50 do 20.

Vile železne, s tremi rogli po Din 14, s štirimi po Din 15.

Vile garantirane, s štirimi rogli po Din 25, s tremi rogli po Din 23.

Francoski ključji (iracozi) Rapid, mali po Din 35, srednji po Din 62, veliki po Din 100 za komad.

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600, **D10MN** po Din 1050, **D9SS** po Din 1100, **D8MN** po Din 1000, **D7MN** po Din 900.— s plošno na vijake Din 1100, **D6MNR 750**, **15MNR** Din 700, dvojni obračalni plug **BW5** po Din 1650, dvobrazdni plug **ZH9** po Din 1520, obračalni plug **NW5** po Din 1130.

Osipalnik DRUN po Din 700.

Glave D9SS po Din 410, **D8MN** po Din 400, **D7MN** po Din 300; **D6MN** po Din 270; **SUN** na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300 Din; **HNW7** po Din 470, osipalnik **DHUN** po Din 480.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 150.

Lemeži za D8 po Din 35, za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 100.

Prevozna priprava za D7, D6 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Plužne, enokolesne po Din 150.

Brane:

Trodelna njivska brana IVa, široka 2.50 m, težka 92 kg. Din 1300.

Dvodelna njivska brana I široka 2 m, težka 88 kg Din 1350.

Trodelna njivska brana Ia, široka 2.25 m, težka 107 m. Din 1450.

Travniške brane z zvezdnimi členki Z. 2. široke 1.50 m, težke 47 kg Din 700.—, Z 3 široka 1.85 m, težka 57 kg po Din 780.—, Z 5, široka 1.50 m, težka 53 kg po Din 720.—.

Travniške brane z noži N 3, široke 1.80 m, težke 80 kg Din 1000, N 4, široke 1.50 m, težke 65 kg po Din 900. Lipsia L5d, široka 2.25 m, težka 70 kg po Din 1150.

Kombinirana travn. in njivska brana KWI, dvodelna, široka 1.50 m, težka 60 kg po Din 950, njivska brana **KW2**, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodelna po Din 1350.

Lahke posevne IVaL po Din 520; **IVbL** po Din 450.

Brane na krožnike SEIOL Din 3500.

Planeti št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 750, ročni po Din 180.

Izluščevalec za deteljo EVSM Din 1650.

Trilerji (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3100, II/1a po Din 2250 komad, V/2 po Din 4500.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni **BETTA** po Din 4550; sejalni stroj **Sack** 1.50 m širok, enajstvrstni **BETTA** po Din 4800.

Pracnerjev sejalni stroj Budućnost, trinajstvrstni po Din 4500.

Sejalni stroji. Dvovrstni sejalni stroj za koruzo po Din 900.

Vitelj (gepelj) EGB po 3000 Din; **EGF** transmisija za vitelj **ER** po Din 1630, **D800** po Din 540.

Bencin motorji Lorenz 3—4 KS Din 10.000, 3—4 KS stabilni Din 9000, 4—5 KS prevozní Din 14.000.

Jermena za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m, 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 31 za 1 m, 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

Najboljšo

**Modro
galico** !

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig - Ustje) načinu, ki je zajamčeno 98 - 99 % in najceneja, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja: **Kmetijska družba v Ljubljani.**

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

POSJOJILNICA V MARIBORU

r. z. s. o. z.

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1882.

Ožrestule nevezane hranilne vloge po 5%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6 1/2%.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000.--

Rezerve znašale nad Din 6.000.000.--

Posojila dale članom na vknjižbo po 8%,
na osebno poroštvo po 9%.

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16 - 20 % dušika in do 70 % apna, to je skupno 80 - 90 % rastlinske hrane. Apneni dušik upliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadonosnikih povzroči apneni dušik večji pridelek tako kakovostno kakor količinsko.

Nitrofoskal - Ruše pa vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforno kislino, kalij in apno. Vsled tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posetve in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitrofoskal - Ruše se lahko naroči pri **Kmetijski družbi** ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

Ustanovljena leta 1881

Celjska posojilnica

d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

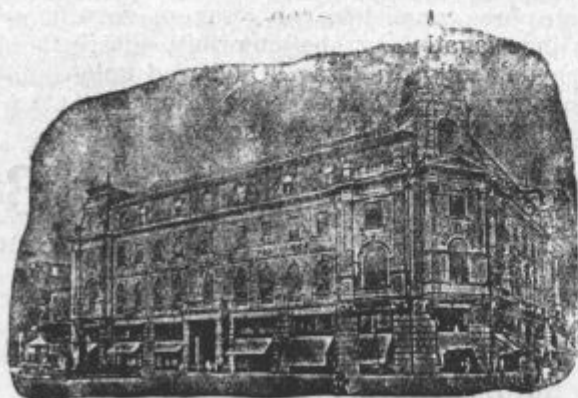
Sprejema hranilne vloge, daje posojila. Izvršuje vse denarne posle.

Lastna glavica in rezerve Din 14.500.000

Podružnici:

Maribor, Aleksandrova cesta 11

Šoštanj, (v lastni hiši)

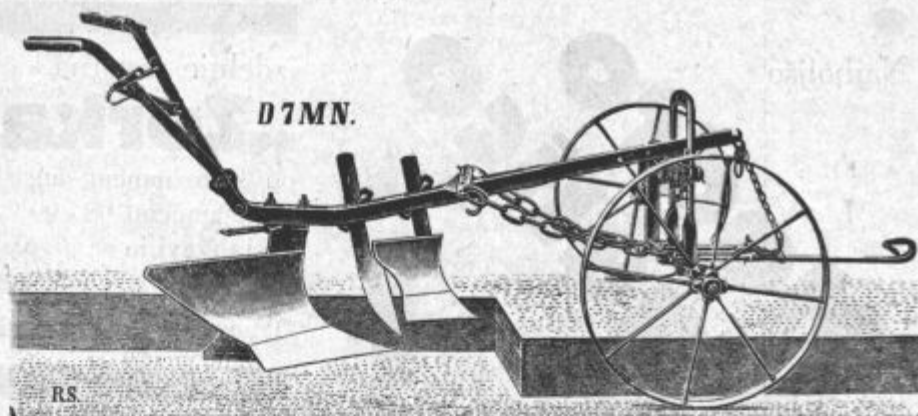
RUD. SACK

tovarna poljedelskih
strojev in orodja

LEIPZIG.

Podružnica: WIEN.

Sackove stroje ima v zalogi:
Kmetijska družba v Ljubljani.

*Za jesensko in zimsko škropljenje sadnega
drevja proti raznim škodljivcem je priznano
najuspešnejše sredstvo*

ARBORIN

Izdeluje ga tvrdka

„CHEMOTECNA“

družba z o. z.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

(na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne)

Prvovrstno spomladno umetno gnojilo je

Čilski soliter

ki ima zajamčeno
15-5 % dušika.
Učinkuje hitro in
gotovo ter se z
uspehom upora-
blja na vseh ze-
mljah in pri vseh
rastlinah.

Čilski soliter se do-
bi pri vseh kme-
tijskih korpora-
cijah in prodajal-

cih umetnih gno-
jil v Sloveniji. Za
veleprodajo ga
dobavlja tvrdka
Ivo Cerinić Kar-
lovac (Hrvatska)
Vsa strokovna
navodila in pis-
mena poja-nila
o uporabi čilskega
solitra nudi brez-
plačno.

Beograd: Delegacija proizvajalca čil. salitre Vuka Karadžića br. 2
Zagreb: Podelagacija proizvajalca čil. salitre, Mihanovičeva ul. 38

„HERAKLIT“

so edinstvene ognjavarne, izredno izolacijske, lahke gradbene plošče s katerimi

napravite Vaše hleve suhe in tople

Če ste napredno misleči kmetovalec in izkušeni živinorejec boste vedli te prednosti primerno vpoštevati. Z HERAKLITom zidate naglo, poceni in dobro. V zdravih, suhih HERAKLIT - hlevih se počuti Vaša živina dobro, vidno uspeva in pridobiva na teži. Vaše krave dajejo več mleka. — Novi hlevi iz HERAKLITa odgovarjajo najvišjim zahtevam sodobne tehnike za zidanje hlevov.

Stari manjvredni hlevi se popravijo in izolirajo z vžidanjem HERAKLIT - ploščami. Stavbeni stroški so zmerni, ker lahko zidate brez pomisleka ob vsakem času. HERAKLIT - plošče se lahko obdelavajo, možno jih je žagati in z žrebeljmi pribiti. Plošče so lahke, zato transport v hribovite kraje ne dela nikakih težav. Odvoz od kolo-dvora opravite z domačo vprego. Zgradbe in prezidave opravite sami z domačimi hlapci. Pišite nam še danes eno dopisnico! V nekaj dneh ste v posesti obširnih pojasnil.

„MATERIAL“ Ljubljana, Dunajska c. 36

Telefon števil. 27-16

trgovska družba z o. z.

Brzjavke: Material.

Tone Vovk — Bled.

Fr. Berjak — Kranj.

Jos. Hladnik — Rakek.

SKLADIŠČA:

Jos. Klemenčič - Novo mesto.

D. Rakusch — Celje.

V. Kūhar — Maribor.

Viljem Dengg — Ptuj.

KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE D LJUBLJANI

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO V MARIBORU

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane 30 Din, za inozemstvo 40 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din. — Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani, Novi trg št. 3. Glavna urednika: Ing. Rado Lah in Franjo Kafol.

Štev. 6.

V Ljubljani, 31. marca 1931.

Leto 48.

VSEBINA: Oddaja modre galice. — Naročila na umetna gnojila. — SPLOŠNO GOSPODARSTVO: Organizacija kmetijstva. — POLJEDELSTVO IN TRAVNIŠTVO: Pomoč ozimnim žitom. — Poleganje žita. — Kas in Herkules. — Nekaj podatkov o gnojilnih poskusih. — SADJARSTVO IN VRTNARSTVO: Letošnje poškodbe po zajcu. — Čiščenje sadovnjakov. — Proč z zajcem. — Proč s starim drevjem. — Pozor na sadne škodljivce. — Vrt. — Notice. — VINARSTVO IN KLETARSTVO: O sajenju vinske trte. — Pravila Vinar. društva. — Poročilo o stanju vinarstva. — Društvene vesti. — Meteorološka opazovanja. — ŽIVINOREJA IN MLEKARSTVO: Obleka iz domače volne. — Živina je kapital živinorejca. — Zidani svinjaki ali leseni? — Krave molznice. — Otelitev podnevi. — Nesnost naših kokoši. — Ravnanje s kokljjo. — Notice. — KONJEREJA: Čiščenje konj s stroji. — Konjereja v Nemčiji. — Konjereja v Rusiji. — Notice. — ČEBELARSTVO: Čebelarska zadruga. — Kdaj bomo nastavljali? — Kaj napravimo z grizivimi panji? — Krmiljenje čebel. — GOZDARSTVO: Sajenje gozdnih sadik. — Vprašanja in odgovori. — ZADRUŽNIŠTVO: Zadruga skupnost. — Notice. — DRUŽBENE ZADEVE IN RAZNO: Uradne vesti. — Družbene vesti. — Razno. — Gospodarske vesti. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Književnost. — Zborovanja podružnic. Tržni pregled in cene.

Oddaja modre galice.

Kmetijska družba si je letos nabavila potrebno modro galico znamke „Zorka“, ki je izdelana v naši državi po priznanem avsiškem načinu. Avsiška galica je bila v prejšnjih časih pri nas znana kot najboljša. Da se vinogradniki prepričajo o izvrstni kakovosti galice „Zorka“, smo načelništvom podružnic doposlali vzorce tega blaga. Pripomniti je tudi, da je njena produkcija pod stalnim državnim nadzorstvom in mora vsebovati najmanj 98—99% čiste galice. Preizkušnje so pokazale, da ima celo do 99.5%, kar znači izredno čistoto.

Cena galici še ni natančno določena, vendar je že sedaj gotovo, da jo dobe kmetijske podružnice po taki ceni, da jo bodo svojim članom lahko povsod na drobno oddajale ne dražje kot po 6.50 za kg. Podružnice, ki plačajo galico v naprej, dobe še poseben popust.

Načelništva podružnic se pozivljejo, da razglasijo to članom, zberejo čimprej njih naročila in jih najkasneje do 20. aprila t. l. dostavijo družbi, da jim bo ta mogla pravočasno doposlati naročeno blago.

Kmetijska družba.

Naročila na umetna gnojila.

Načelništva podružnic se pozivljejo, da v praznikih razglasijo članom glede naročil umetnih gnojil za spomladno setev. Ta naročila naj čimprej zberejo in dopošljejo družbi, ki jih bo takoj izvršila, da ne ostanejo kmetovalci ob setvi brez gnojil.

Spomladi so posebno potrebna tale gnojila:

- Za ozimna žita, slabo prezimela: čilski soliter 120—150 kg na ha; superfosfat povsod tam, kjer ni bil dan jeseni, 300 kg na ha.
- Za jara žita (oves, ječmen): če je zemlja že zagnojena pri prejšnji rastlini, 300 kg superfosfata, če je zemlja slaba, še 120 kg čilskega solitra in 150 kg kalijeve soli na ha.

Za krompir, koruzo in peso, zagnojeno s hlevskim gnojem: 150 kg kalijeve soli, 150 kg superfosfata in 100 kg čilskega solitra na ha ali pa 150 kg apnenega dušika, ki ga je treba prej podorati, ali pa 400 kg mešanega gnojila KAS, Herkules ali nitrofoskal; krompir brez gnoja dobi dvojno množino.

Za travnike: kjer je dovolj vlage, bo Tomasova žlindra še učinkovala; 300 kg na ha. Drugod pa se priporoča 300 kg rudninskega ali pa še bolje kostnega superfosfata. Potrebno je tudi 150 kg kalijeve soli.

Stročnice: fižol, grah, bob, leča potrebujejo obilo fosforove kisline in apna, zato je zanje posebno dober superfosfat.

Organizacija kmetijstva.

Ing. R. Lah.

V 3. številki „Kmetovalca“ smo obravnavali vprašanje „Kako omiliti gospodarsko krizo“ ter med drugim navedli, da je v dosego tega cilja neobhodno potrebna med drugim tudi organizacija kmetijstva. Pustimo danes ob strani združitev kmetovalcev v zakonitih zastopstvih, to je v kmetijskih zbornicah, ker je to vprašanje zase. Pač pa si oglejmo **organizacijo v svobodnih, strokovnih in stanovskih korporacijah**. Semkaj spadajo kmetijske družbe in društva, ki so ustanovljene na podstavi društvenega zakona, ter druge zadruge, hranilnice in posojilnice, zgrajene na združnem zakonu.

Namen vseh teh združenj je: pospeševanje celotne kmetijske produkcije, preskrbovanje članov s kmetijskimi potrebščinami najboljših kakovosti po zmerni ceni in regulacija teh cen na dnevnemu trgu; nadalje skupna prodaja pridelkov v dosego čim višjega izkupička, skrb za varno naložitev prihrankov in preskrba članov s cenejšimi krediti za kmetijsko obratovanje. Z eno besedo: združitev kmetijskih proizvajalcev v dosego večjega donosa kmetijskega obrata.

Cetudi hočejo vsa ta združenja koristiti kmetijstvu, vendar je v splošnem delovanje društev različno od delovanja zadrug (Kmetijska družba spada med društva). To leži že v njih ustroju samem: v društvu so člani ž njim le rahlo zvezani in kdor le eno leto ne plača članarine, se že samo s tem izključi iz društva; obenem prenehajo zanj vse dolžnosti kakor tudi pravice. Nasprotno veže zadruge svoje člane bolj trdno nase in se ti ne morejo tako hitro rešiti svojih obveznosti napram njej. V svojem poslovanju so društva bolj gibčna in svobodna ter nimajo z oblastmi skoraj nikakega posla. Zadruge pa imajo natančno določene obveznosti do oblasti, ki izvajajo nad njimi strogo kontrolo; zato pa uživajo od strani zakonodaje posebne prednosti, ki jih društva niso deležna. Oglejmo si sedaj delovanje obeh skupin.

Kmetijska društva.

Društva za pospeševanje kmetijstva so precej stara in so se začela ustanavljati že v drugi polovici 18. stoletja. Njih prvotna naloga je bila: vpeljava novih kulturnih rastlin, izboljšanje živinoreje, povečanje kmetijske produkcije, ustanavljanje kmetijskih in gospodinjskih šol ter drugih takih zavodov in slično. Pozneje so to svoje delovanje začela izpolnjevati še s priskrbovanjem kmetijskih potrebščin, ker so uvidela, da je to uspešen način izboljšanja kmetijskega obrata. S tem so seznanjala kmeta z modernimi sredstvi, obenem pa uravnavala njih cene in omejevala izkoriščanje poljedelca po drugih stanovih. Morebitni presežek pri tej akciji so društva uporabljala za pouk kmetovalcev v kmetijstvu, za brezplačno nabavo strojev in praktičnega orodja kmetovalcem in za druge pospeševalne namene. Skoraj v vseh pokrajinah, deželah in državah, je glavi tehnični in gospodarski napredek kmetijstva pripisovati delovanju raznih kmetijskih društev. Navzlic temu plodonosnemu delovanju se vendar med kmetovalci ni mogla razviti tista društvena skupnost in stanovska zavest, ki je vsekakor

potrebna za uspešno delovanje vsake stanovske korporacije.

Kmetijske zadruge.

Zadruge so se začele razvijati mnogo pozneje in pri nas šele koncem prejšnjega stoletja. Prva njih naloga je bila preskrba kmetovalcev s cenejšim kreditom za njih obrat, varna naložitev njih prihrankov in osamosvojitvev od podeželskih mogotcev. Kot prve so se začele ustanavljati **kreditne zadruge**: hranilnice in posojilnice. To je bil za naše razmere posrečen začetek združništva, kajti s tem, da so te napravile kmeta denarno samostojnega, so ga usposobile tudi za ostale združne naloge. Kar se tiče kreditnega združništva, je Slovenija brezdvomno na zelo visoki stopnji; in ravno to je najbolj trdna podlaga celotnega združništva.

Sledile so **prodajne zadruge**. Prve med njimi so bile mlekarske in sirarske zadruge, ki so našle svoj izvor v že obstoječih skupnih sirarnah. Te je začela ustanavljati Kmetijska družba že okoli l. 1890. Mlekarsko združništvo, t. j. skupna prodaja mleka, masla in sira, se je, zlasti na bivšem Kranjskem, do svetovne vojne tako sijajno razvilo, kakor doslej nobena druga vrsta prodajnih zadrug. Le prav polagoma sledijo druge organizacije te vrste.

V zvezi z mlekarskim združništvom so nastale **živinorejske in bikorejske zadruge**, ki pa niso prišle do popolnega razmaha. Končno jih je popolnoma uničila vojna. Danes smo ž njimi na istem, kakor pred skoraj 30 leti.

V večji meri so se razvile **nabavne zadruge** (konsumna društva), ki so deloma prevzele naloge podeželskih trgovcev in s tem nekako osamosvojile kmeta pri nabavi gospodarskih in dnevnih potrebščin.

Deloma iz teh so izšle **kmetijske strojne zadruge**, ki so si stavile za nalogo skupno uporabo dražjih kmetijskih strojev, katerih nabavo posameznik težko zmore. (Isto nalogo vršijo tudi kmetijske podružnice v zelo izdatni meri.) Nadalje so se razvile vinarske, sadjarske, lesne, vodovodne zadruge, združne elektrarne in slične.

Naše združništvo je zelo razvito in organizirano v močnih zvezah. Toda te zveze črpajo skoraj vso svojo moč le iz svojih kreditnih zadrug in morda ravno to je vzrok, da so v splošnem preveč usmerjene v kapitalističnem zmislu in ne vršijo svojih nalog v tistem pravcu, kakor so si ga zamislili ustvaritelji kmetskega združništva. Dandanes nudi sicer našemu kmetu pomoč v stiskah, ki jih ima ob pomanjkanju sredstev za svoj obrat, toda navzlic svoji močni denarni podlagi stori premalo za izboljšanje kmetijskega gospodarstva in vnovčenje pridelkov. Morda ravno vsled tega pomanjkljivega delovanja na tem polju se doslej v našem kmetu ni moglo usidri tisto globoko združno pojmovanje, ki je neobhodno potrebno za razvoj zdravega združništva in ravnotako za društveno skupnost in za tesnejšo naslonitev kmetov na svojo stanovsko korporacijo.

Pojmovanje združne misli in zmisel za razvoj kmetijske skupnosti.

Če se kmet trgovsko zamisli, bo kmalu dospel do spoznanja, kako ogromen pomen ima kmetijska skupnost, oziroma združništvo pri racionalizaciji njegovega gospodarstva. Da je naša kmetijska pro-

dukcija nedobičkanosna, temu je kriva nezdrava razlika med cenami pridelkov in cenami obratnih sredstev. Cene kmetijskim pridelkom so prenizke, ker pritiska nanje svetovni trg, cene kmetijskim potrebščinam so nasprotno previsoke, ker jih tako visoko držijo sile, na katere kmet danes še ne more vplivati. Mora pa skušati, da si sčasoma pribori ta vpliv. Da to doseže, je **duševna vzgoja kmeta v zadružni misli prva zahteva celotnega zadružnega gibanja, ki ga nujno zahteva sila naše dobe.**

Nič manj važna ni vzgoja k moralnemu pojmovanju kmetijske skupnosti, ki edina lahko prepreči, da se društvo ali zadruga ne razvije enostransko kot kapitalistično podjetje. Enostransko racionalistično pojmovanje zadružništva ne more nikdar vzbuditi tistih močnih sil, ki so poklicane, da ustvarjajo pravo kmetijsko skupnost. Glavna misel mora biti vedno le: **popolna skupnost**, t. j. stati drug drugemu vedno ob strani, pomagati si v nesreči po izreku „vsi za enega, eden za vse“, v zavesti soodgovornosti na-

pram svojemu stanu, ki ne sme propasti. Zadružna vzajemnost, zadružna disciplina, zadružna zvestoba, zadružna odgovornost, upoštevanje zadružne časti in dolžnosti morajo izvirati iz te moralne ideje, ki mora prepojit vsakega člana. Pokreti, ki jih ne nosijo velike moralne ideje, nimajo trdne podlage, pa tudi ne poleta. Taka gibanja izginejo samaposebi in nimajo nikakega večjega uspeha.

Ideja skupnosti mora izvirati iz pravega umevanja poklica, ne pa iz enostranskega mišljenja lastne koristi. Vsi moramo delovati na to, da se bo naša društvena skupnost in naše zadružništvo razvilo do globin našega naroda in ga popolnoma prepojilo s to mislijo. Le tedaj bo mogoče izboljšati gospodarski položaj našega kmeta. In temu gibanju se mora pridružiti vsak kmet, in to ne samo kot pasivni član, ki hoče le uživati sadove skupnosti, ampak mora tudi dejansko sodelovati pri svoji kmetijski organizaciji in biti pripravljen zanj tudi kaj žrtvovati. V tem pravcu naj se usmeri vzgojo našega kmeta!

Poljedelstvo in travništvo.

Pomoč ozimnim žitom.

Ing. R. Lah.

Letošnje zimsko vreme je bilo za ozimne precej neugodno, ker je sneg predolgo ležal na nezmrzni zemlji. Mnogo pšenice, rži in ječmena je segnilo pod snežno plastjo in razredčilo naše njive. Marsikje so ozimne blede, nezdrave in si bodo težko opomogle, če jim ne priskočimo na pomoč. V to svrho jim moramo nuditi hrane takoj ob začetku pomladne rasti, ko potrebujejo za svoj razvoj mnogo lahko dostopnih redilnih snovi. Če zamudimo ta trenutek, je za ozimino prepozno.

Spomladi potrebujejo mlade rastline predvsem obilo **dušičnate hrane**, ki jim je potrebna za začetno rast. Od tega je razviden tudi njih nadaljnji razvoj in končni pridelek. Če se rastlina v mladosti dobro vkorení in krepko razvije, tedaj smemo z gotovostjo pričakovati tudi obilni pridelek. V začetku rasti zanemarjena setev se ne bo nikdar zadovoljivo razvijala in ji tudi pozneje ne moremo več pomagati.

Dušičnate redilne snovi, ki jih nudimo spomladi setvam, morajo biti podane v taki obliki, da se v vodi, oziroma v zemeljski vlagi lahko topijo in jih zato rastlinske korenine hitro vsrkajo. Zato niso za spomladno gnojenje ozimne primerna vsa gnojila, ampak le ona, ki vsebujejo dušik v obliki v vodi topljive solitrne kisline. Takih gnojil pa poznamo samo dve: domače je **gnojnica**, umetno pa **čilski soliter**. Oba učinkujeta tako hitro, da se že po osmih dneh opazi bujneša rast in temnejša barva pognojenih rastlin.

Gnojnico polivamo po slabo prezimelih ozimnah razredčeno, po možnosti ob deževnem vremenu, da se v zemlji enakomerno razleže in čimprej dospe do korenin žita, ki jo slastno vsrkajo. Kjer jo imamo dovolj, je najcenejše domače gnojilo. Žal pa, da jo navadno povsod primanjkuje, posebno, ker jo največ uporabljamo za travnike, zato jo moramo na njivah nadomestiti s čilskim solitrom.

Čilski soliter je med dušičnatimi umetnimi gnojili najhitreje učinkovito in zato je **najboljše spomladno gnojilo za ozimne**. Trosimo ga na suhe setve čimprej spomladi. V zemlji se hitro raztopi in rastlinske korenine ga brez škode uživajo in kmalu je opaziti na taki njivi bujnešo rast in zdravo barvo rastlin. Na hektar ga vzamemo 120 do 150 kg ali 70 do 100 kg na oral. Ž njim pognojene ozimne se kmalu popravijo, naj so bile še tako slabe in bolne, in njegov učinek je opazovati pri vsem nadaljnjem razvoju setve.

V današnji težki gospodarski krizi bo marsikdo vprašal, če se mu izplača kupovati druga umetna gnojila. O tem si naj vsak kmet sam izračuna: ali se mu izplača pustiti slabo prezimljeno ozimino, ki mu bo vrgla komaj seme; ali tako njivo nanovo preorati in jo posejati z jarino, kar mu bo dalo mnogo dela in stroškov; ali jo pa pognojiti s primerno količino čilskega solitra, ki mu vrže najmanj 2 kg zrnja in primerno več slame za vsak kg gnojila. To naj vsak dobro premisli ter ukrene tisto, kar mu najboljše kaže. Poudarjati pa moramo, da bomo naše kmetijsko gospodarstvo izboljšali in omilili krizo le z visokimi pridelki. Čim več pridelamo, tem nižji so pridelovalni stroški in tedaj lahko oddajamo pridelke po nižji ceni, pa imamo še vedno od njih dobiček. To načelo moramo posebno v današnji težki dobi upoštevati.

Poleganje žita.

Ing. R. Lah.

Največjo škodo trpijo naša žita zaradi poleganja. Vzroke temu pojavu je iskati v pregosti setvi, premočnem gnojenju žit s hlevskim gnojem, vsled tega zraste le šibka slama, ki jo vrže vsak veter ali dež. Posledica je slaba žetev in pičli pridelki. Ponovno se je že v „Kmetovalcu“ opozarjalo na te pomanjkljivosti, toda naši kmetje se dajo le težko prepričati o teh pogreškah. Če so pa ti že storjeni, se dajo

vendarle nekoliko popraviti, n. pr. z branjem pšenice in ječmena spomladi, ker s tem razredčimo rastline. Precej pa izboljšamo setev tudi s primernim gnojenjem.

Poleganju je največ kriva šibkost bilke, oziroma slame vsled pregoste rasti, največ pa vsled **pomanjkanja fosforove kisline**. Kakor potrebuje mlada žival: tele, pusek, piščanec, fosforokislega apna za napravo močnih kosti, drugače dobi kostolomnico, tako potrebuje rastlina fosforove kisline za utrditev svoje bilke. Če gnojimo žitu ali prejšnji rastlini s hlevskim gnojem, smo dali zemlji mnogo dušika in kalija, toda le malo fosforove kisline, ki je nima niti hlevski gnoj, niti gnojnica. Posledica takega gnojenja je nepopolna prehrana ozimine, ošibljenje slame, čemur sledi poleganje žita.

Temu pogrešku odpomoremo z gnojenjem ozimin, pa tudi jarin, s **superfosfatom**, ki vsebuje v vodi topljivo fosforno kislino, da jo rastlinske korenine lahko brez težave uživajo in odvajajo v bilko za njeno utrditev. Rudninski superfosfat, še boljši je kostni, trosimo po ozimini čimprej spomladi po vrhu rastlin in po potrebi njivo na rahlo pobranamo. Pri jarini ga posipujemo po oranju in ga potem z brano pomešamo z zemljo. Na hektar ga vzamemo 300 kg ali 180 kg na oral. To umetno gnojilo je dandanes še najcenejše.

Fosforova kislina v superfosfatu pa ne povzroča samo **utrditev slame proti poleganju, temveč vpliva tudi na dovoljen potek cvetja in nastavev ploda, dá kleno zrnje in pospešuje zoritev**. Zato v naprednejših deželah ne sejejo nikjer žita, pa tudi ne drugih zrnatih rastlin, ne da bi jim gnojili s superfosfatom. Pri nas pa je gnojenje z njim še toliko bolj potrebno, ker so naše njive večinoma dobro zagnojene s hlevskim gnojem ali gnojnico, torej z dušikom in s kalijem, manjka jim pa fosforove kisline, ki gre iz gospodarstva s kostmi odprodane živine. Iz tega razloga je nujno priporočati našim kmetom, da obračajo večjo skrb gnojenju njiv, posebno pa pri vseh zrnatih rastlinah, s fosfornimi gnojili, predvsem s superfosfatom, ki je najboljše spomladno fosforno gnojilo.

Kas in Herkules.

Dr. V. Mandekić.

Uporaba mešanih umetnih gnojil se v zadnjem času vedno bolj širi med kmetovalci, ki so na podlagi neštevilnih tozadevnih poskusov že prepričani, da je pravilno ter res uspešno edinole **polno** gnojenje z vsemi hranilnimi snovmi, dočim je uspeh enostranskega gnojenja navadno nepopoln. Mnogi kmetovalci so v svrhu polnega gnojenja že prej rajše kupovali posamezna gnojila, češ, da je to ceneje. Dandanes pa nam ne pridejo mešana gnojila že prav nič dražje kakor posamezno kupovana in razentega tudi vsebujejo vse hranilne snovi že v pravilnem razmerju ter se med seboj tako temeljito in enakomerno pomešana, kakor bi jih bilo nemogoče pomešati doma.

Dvoje takih mešanih gnojil je tudi Kas in Herkules, ki sta v ostalih delih naše države že jako udomačena, zadnji čas pa sta se zaradi odličnih uspehov začela širiti tudi v Sloveniji. Zato je potrebno, da kmetovalci to dvoje gnojil natančneje spoznajo.

Kas je mešanica superfosfata, kalijeve soli in žvepleno-kislega amoniaka ter vsebuje 8% v vodi topilive fosforne kisline, 8% kalija in 2—4% dušika.

Herkules ali organski Kas se razlikuje od navadnega Kasa v tem, da je organskega izvora, vsebuje torej organski dušik in obilo rastlinskih ostankov, tako da to gnojilo razen polnega gnojila daje zemlji tudi znatne količine humusa ter na ta način izboljšuje zemljo v fizikalnem, kemičnem in bakteriološkem oziru. Posebna prednost tega gnojila je tudi njegov prijeten vonj in temna barva, tako da je gnojilo prav lahko trositi enakomerno.

Kas se obnese na polju in travniku, posebno pri ljubljani pa je za okopavine. Herkules se lahko uporablja povsod namesto Kasa, nenadomestljiv pa je na tistih zemljah, ki jih leta in leta ali pa sploh nikdar ne gnojimo s hlevskim gnojem; v takem primeru uporabljamo izključno le Herkules, ker je to pri nas edino umetno gnojilo, ki daje zemlji tudi neobhodno potrebne organske snovi.

Uspehi gnojenja s Kasom in Herkulesom nesporno dokazujejo, da se uporaba enega kot drugega bogato izplača. Tako je n. pr. preizkusil g. E. Petriček v Liscah Kas na krompirju in ovsu ter dobil na gnojeni parceli 60 q krompirja na 1 ha več, ki je bil tudi mnogo bolj zdrav, enakomeren in boljšega okusa kakor pa na negnojeni; ovsu pa je dobil na s Kasom gnojeni parceli na 1 ha 400 kg zrna in 14 q slame več, kakor na negnojeni. G. O. Warsberg v Šmartnem o/P je preizkusil Kas na travniku ter dobil na gnojeni parceli 70 q sena in otave več na 1 ha in še izdatno tretjo košnjo za zeleno krmo; preizkusil je tudi Herkules na krompirju in ovsu ter dobil na gnojeni parceli 42 q krompirja na 1 ha več kakor pa na negnojeni, ovsu pa 580 kg zrna in 10 q slame več. Za Kas in Herkules izdani denar se torej že pri prvi žetvi tudi pri današnjih slabih cenah kmetijskih pridelkov dva- do trikrat povrne.

Kasa kakortudi Herkulesa potrebujemo 500 kg na 1 ha ali 300 kg na 1 oral; ako smo gnojili s hlevskim gnojem, zadostuje polovico manj. Eno in drugo gnojilo trosimo lahko pred setvijo, pri setvi ali pa kot naglavno gnojenje, ker ne osmudi niti klice niti mlade bilke, kakor se to rado dogaja pri nekaterih drugih gnojilih. Ker je zadnji čas zanimanje za Kas in Herkules vedno večje, ima sedaj ta gnojila v zalogi Kmetijska družba ter jih prodaja po 130 Din za 100 kg, in sicer Kas v vrečah po 75 kg, Herkules pa po 50 kg. Cena tem gnojilom je tako nizka, da jih vsak kmetovalec že za spomladansko setev lahko uporablja ter se bodo zaradi izvrstnih uspehov in enostavne uporabe brez dvoma hitro udomačila.

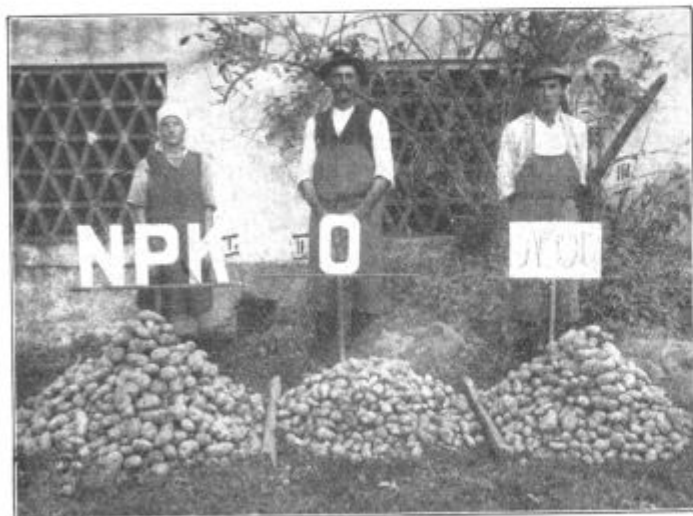
Nekaj podatkov o gnojilnih poskusih na okopavinah in ovsu.

Fr. Kafol.

Kmetijska družba je izvedla lansko leto več gnojilnih poskusov na raznih kulturah pri nekaterih svojih članih. Navesti hočemo nakratko nekaj podatkov.

Umetna gnojila so se trosila v obliki **polnega gnojenja** (dušičnata, kalijeva in fosforova, NPK),

in to zgodaj spomladi pred saditvijo ter so se podorala s hlevskim gnojem vred. S tem se je hotelo doseči, da se težje raztopliva umetna gnojila, kakor apneni dušik in kalijeva sol, v zemlji že nekoliko razkrojijo. Opaža se namreč, da je vpliv umetnih gnojil na razvoj mladih rastlin mnogo bolj učinkovitejši, ako se trosijo nekaj tednov pred setvijo ali saditvijo; povedano velja tudi za superfosfat in čilski soliter. Mnogi poskusniki so pripravili zemljo že v jeseni in jo tudi gnojili.

Slika 11. Poskus na krompirju, izvršenem po Belcjan Mihaelu, posest., Suhadole.

Glede množine umetnih gnojil se je vzelo za peso in krompir na 1 hektar posetve (10.000 m²) 250 kg 40 % kalijeve soli, 300 kg rud. superfosfata in 250 kg apnenega dušika, odnosno čilskega solitra; za

oves se je vzelo 200 kg kalijeve soli, 300 kg superfosfata in 200 kg dušičnatih gnojil.

Pridelek:

Štev.	Naslov poskusnika	Gomolja	Zrnja	Slame	negnojeno
		polno gnojenje N P K	negnojeno (samo hlevski gnoj)	polno gnojenje	
		q	q	q	
		P e s a			
1.	Kosler Josip, ve'epos, Lipje	844'	416'—		
2.	Avsec Alojz, pos., Beričevo	420'60	280'—		
3.	Hočevan Alojz, pos., Zapoge	580'—	382'—		
4.	Jerman Ivan, pos., Dorniki	400'—	290'—		
5.	Železnikar Matevž, pos., Suhadole	562'—	394'—		
6.	Pibernik Jernej, pos., Suhadole	445'—	345'—		
7.	Lipar Franc, pos., Suhadole	556'—	384'—		
K r o m p i r					
8.	Šimenc Franc, pos., Dorniki	231'—	92'50		
9.	Jerman Jernej, pos., Dorniki	246'—	180'—		
10.	Hočevan Alojz, pos., Zapoge	252'—	210'50		
11.	Belcjan Mihael, pos., Suhadole	155'—	73'10		
12.	Marinšek I., pos., Strahinj	270'—	200'—		
O v e s					
13.	Zabret Franc, pos., Topole	13'—	8'—	30'60	20'70
14.	Marinšek I., pos., Strahinj	17'50	14'20	19'—	15'—
15.	Traven Franc, pos., Topole	12'—	8'—	30'—	26'30

Iz tega sledi, da so se umetna gnojila na teh kulturah vsekako obnesla ne samo po količini, ampak tudi v kakovostnem pogledu. Vsi poskusniki so bili z uspehi izredno zadovoljni.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Letošnje poškodbe po zajcu.

Na družbo prihajajo v zadnjem času številne pri-
tožbe o poškodbah, ki jih je v letošnji zimi napravil
zajec, in sicer ne le samo na mladem, ampak tudi na
starejšem sadnem drevju in celo pri ograjenih dreve-
sih. Ta škoda je velikanska in gre v visoke tisočake.
Ker ne moremo vsem prizadetim sadjarjem točno
odgovoriti, opozarjamo, da morajo vsako poškodbo
tekem štirinajst dni, čim jo opazijo, prijaviti pristoj-
nemu sreskemu načelstvu. Prijavo je kolekovati s
5 Din. Dalje naj se o poškodbah drevja obvesti tudi
najemnika lovišča. Podvzeti je tudi vse korake, da
se poškodba čimprej komisionelno oceni in šele na
to naj se prične s potrebnimi deli pri poškodovanem
drevju.

Kako je ravnati z oglodanim drevjem, smo opi-
sali med „vprašanji in odgovori“ v 3. številki letoš-
njega „Kmetovalca“.

Ker pa hočemo pri družbi zbirati podatke o teh
poškodbah, se naprošajo vsi prizadeti, da nam na-
kratko prijavijo po dopisnici poškodbo, ki so jo utr-
peli v letošnji zimi po zajcu.

Uredništvo.

Čiščenje sadovnjakov.

Ing. J. Skubic.

Tekom zime in zgodnje pomladi čistimo sadno
drevje. V mnogih slučajih ga pomlajamo in preceplja-
mo. Pod drevjem so celi kupi podrhtih dreves, vrhov,
vej. Na sadnih vrtovih raste tudi mnogokrat razno
grmovje in drevje, ki ne spada v sadovnjak in mar-
sikatero drevo tudi ne v mejen gozd. Sedaj je čas,
da vso navlako odstranimo iz sadovnjakov. Podrta
drevesa in vejevje naj ne ostaja v sadovnjaku! Vso
to navlako odstranimo takoj iz vrtov, kakor hitro
smo s čiščenjem gotovi. To moramo storiti že zara-
ditega, da odstranimo iz sadovnjakov tisoče raznih
škodljivcev, ki bi splezali iz teh kupov na zdravo
sadno drevje. Kupi vej nas pa tudi ovirajo pri ke-
mičnem boju proti sadnim škodljivcem. Le s težavo
moremo hoditi s škropilnico po sadovnjaku, če je
polno dračja; še težje pa je gibanje s prevoznimi
škropilnicami.

Na sadni vrt spada samo sadno drevje. Zato s
koreninami vred pokopljimo razno grmovje in gozd-
no drevje. To samo izčrpava zemljišča in preprečuje

svetlobi in zraku dostop do listja na sadnem drevju. Sadovnjaki — zlasti stari — so itak povečini pregošči in zato tako drevje in grmovje še toliko bolj škoduje.

Ves sadovnjak je nato sposoben, da po njem razvažamo gnoj, zlasti gnojnico in da urejamo površino kolobarjev. Očistimo pa sadovnjak nato še listja, ki ga pograbimo. Sadovnjake na travnikih in pašnikih prevlecimo še s travniško brano, ali če te ni, kar s poljsko, pa bosta dobro uspevala trava in sadno drevje.

Spomladanska ureditev sadovnjakov je predpogoj za bogato sadno letino. Dober gospodar bo razumel in storil, kar svetujemo.

Proč z zajcem!

Fr. Belšak.

Še vsakdo se dobro spominja zime leta 1928./29. in kako je gospodarila po naših gozdovih, sadovnjakih, drevesnicah itd. Srečni smo se čutili minulo leto, da so se rane, ki nam jih je prizadela, začele polagoma celiti.

Sadovnjake smo sicer morali večinoma po naši dolini nanovo zasaditi, pa tisto smo hitro pozabili, da, še celo radovali smo se, ko smo zrlí namesto tistih krivih in napol suhih dreves, krasne, mlade nasade, ki so izvrstno uspevali. In sedaj so ti naši mladi nasadi zopet uničeni. Kot kaki invalidi stoje žalostno naša mlada drevesa po sadovnjakih in naše oko se ne ustavlja več z ljubeznijo na njih. Ni nam jih uničila kaka vremenska katastrofa, pač pa zverina, ki jo zmerjajo gospodje lovci z zajcem — nedolžnim zajčkom —.

Vsi kmetje širom naše domovine prosimo in zahtevamo od Kmetijske družbe in vseh društev, zvez, združenj itd., ki imajo na programu dobrobit kmeta, da storijo primerne korake pri raznih oblastih, banjski upravi itd., da se vzame ta zverina iz zakonske zaščite, ker mislim, da bi se dala hitro iztrebiti, če vsak, kdor je sposoben, škodljivca pokončava. Goji se naj rajše volka za lovski šport, tudi vse afriške zverine rajše redimo kmetje na svojih posestvih, ko pa tega dolgoušca.

Tudi voluhar je naš hud škodljivec, vendar pa nedolžno jagnje v primeri z zajcem in končno smo brez moči proti njemu, dočim voluharja vsaj smemo ubijati po mili volji.

Od tukajšnjega lova dobi občina od zakupnika 1.700 Din; zajec pa je samo meni napravil škode v drevesnici in sadovnjaku za okroglo 10.000 Din! Ta zalega se je namreč tako razmnožila, da je ne ovira noben plot in nobena maža več pri njenem pogubonosnem delu.

Ko bi nam storil to kak človek, kar nam je storil letošnjo zimo zajec, bi ga lahko pustili kaznovati. Tudi škodo bi moral poravnati; ta zverina pa nam naj uničuje sadovnjake brez kazni? In gospodje lovci se strašno bojijo, da bi zajec izumrl, zato hočejo baje nakupiti tuje zajce, da se rod križa. Kmetje, združimo se v boju proti zajcu in dosegli bomo uspeh!

Proč s starim, nerodovitim sadnim drevjem iz naših sadonosnikov.

F. Fistrovič.

Na mnogih krajih se še nahaja mnogo sadnega drevja, ki nam ne koristi, kakor tudi ni v okras naših sadovnjakov.

To je povsem tako drevje, ki je postalo nerodovito ter se začelo sušiti vsled starosti, ali je močno napadeno od raka; vmes se pa najde še vedno drevje, na katerem opažamo močne posledice predlanske ostre zime.

Prvo kot drugo ne spada več v sadonosnik. Naša dolžnost je z ozirom na ostala zdrava in rodovitna drevesa, da to drevje čimprej odstranimo. Če tako drevje pustimo v sadovnjakih, škodujemo namreč vsemu ostalemu sadnemu drevju. Na ta način dajemo sadnim škodljivcem možnost, da se poljubno razširjajo in to tem lažje, ker takega drevja navadno niti ne snažimo in ne škropimo.

Tako drevje je pravo gnezdišče, oziroma zavetišče sadnih zajedalcev. Trud in stroški so zaman, če škodljivce zatiramo, obenem pa skrbimo za njihov razvoj! Vidnih in zadovoljivih uspehov v zatiranju sadnih škodljivcev nam ni mogoče doseči, dokler nismo omenjenega drevja odstranili.

Torej, ako že nekaj žrtvujemo za pokončevanje sadnih škodljivcev, naj bo naše delo res vsestransko pravilno opravljeno, kar bomo dosegli tudi s tem, da odstranimo suha sadna drevesa.

Pozor na sadne škodljivce!

Fr. Bosteale.

Ker letos ni bilo hude zime, so se sadni škodljivci lahko zdržali, vsled tega bo hud napad na sadno drevje. Prva in najvažnejša naloga je vsakega, ki ima sadno drevje, da ga temeljito osnaži in namaže vsaj debela in debelejšje veje z **arborinom**. Zatrl bo na ta način poleg drugih zajedalcev tudi mnogo jabolčnih zavijačev, obenem bo pa dosegel gladka debela in veje. Zdravega drevja z gladko kožo se pa škodljivci ogibajo.

Vrt.

Josip Štrekelj.

(Dalje.)

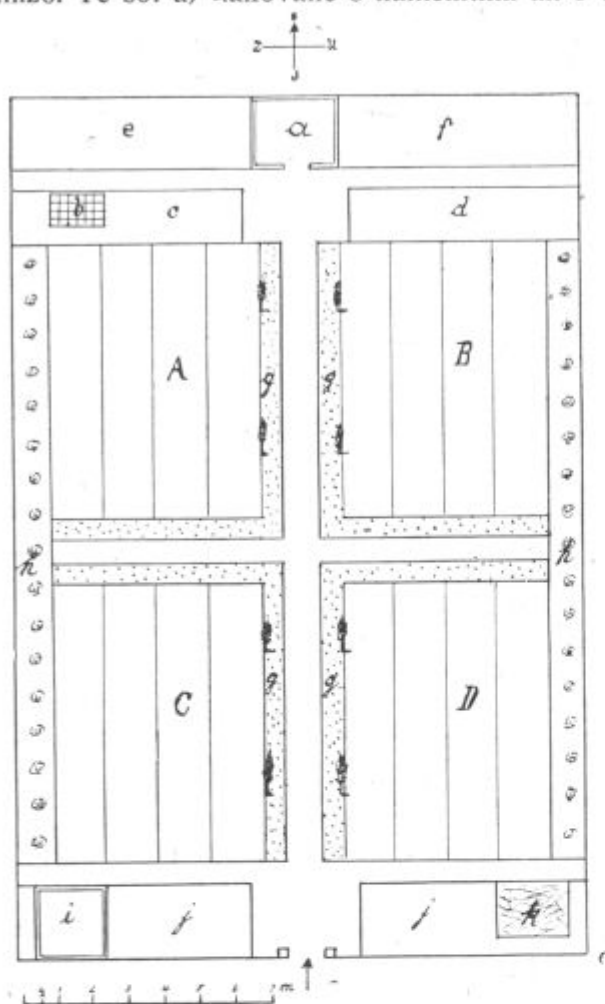
Slika 12. nam prikazuje mali kmetski vrt, ki je 24 m dolg in 16 m širok.

3. Ograja.

Za severno stran vrta je najboljša ograja 2 m visok zid, da dela zavetje, za južno pa žična mreža, da ne zapira poti solčnim žarkom in zaradi obtoka zraka. Ker pa tega ni mogoče brez večjih stroškov povsod narediti, ogradimo vrt z **živo mejo**. Za to so najpripravnejši kalina, gaber in beli trn. Te nasadimo v vrsti po 20 cm narazen, če pa nasadimo v dveh vrstah, jih postavimo v trikotu po 30 cm vsaksebi. Zaradi lepšega in pa tudi, da se živa meja zgosti, jo strižemo pozimi in v začetku julija.

4. Poti.

Poti so na vrtu potrebne, da lahko ob vsakem vremenu stopimo po pridelke za kuhinjo ali cvetje za mizo. Te so: a) tlakovane s kamenitimi ali s ce-

Slika 12. Načrt domačega vrta.

mentnimi ploščami, b) utrjene z gramozom in po vrhu posute s peskom ali c) posejane s travo. Zadnje so najcenejše in za kmetijske vrtove najprikladnejše. Travnate poti je poleti večkrat pokositi. Naj pa bodo kakršnekoli, ne smejo biti globoko udolbene, ampak

na sredi, zaradi odtoka vode, nekoliko obokane in krajni robi največ 5 cm nižji, kakor zemlja na gredicah. Gramozastim potem je potreben ob robih nizek obrobek iz kamena ali iz betona. Pri travnatih poteh opustimo obrobke. Da se pa trava ne zaraste v gredice, jo ob kopanju vrta, poslužujoč se vrvice, v ravni črti z lopato odrežemo. Glavna pot na malem vrtu je široka 1 m, stranske pa 60–70 cm. Ko so poti dokončane, pognojimo in podkopljemo gnoj na gredicah. (Dalje prih.)

Notice.

Poledica na sadnem drevju. V prvi polovici marca, najbolj pa od 7.—9. marca, je napravil na sadnem drevju led ogromno škodo. Najbolj so prizadeti srezi Kočevje, Čabar in Logatec, v katerih je led v taki meri obdal veje in vrhove, da so se ti lomili. Poročila govore, da je na ta način teža ledu ugonobila na stotine starejših sadnih dreves, ali pa jih vsaj znatno oškodovala. Burja je izpreminjala močno vodeni sneg in dežne kaplje na vejah in vrhovih v tako škodljivi led.

Sadjarjem-gospodarjem takih močno poškodovanih sadovnjakov priporočamo, da drevje, ki je še kaj prida, na poškodovanih delih vsaj — če že ne celo drevo — pomlade. Rane je v vsakem primeru zgladiti z žago in nožem in jih nato dobro zavarovati pred dežjem in zrakom. Tako drevje se bo v mnogih primerih opomoglo.

Predavanje o pokončevanju sadnih škodljivcev se je vršilo dne 19. III. t. l. pri podružnici Kmetijske družbe v Zapogah. Predaval je g. inž. Jos. Skubic. Udeleženci (20) so z velikim zanimanjem poslušali izvajanja predavatelja in nato sklenili kupiti drevesno samodelno škropilnico. Podružnica dela in napreduje in ji želimo, da bi dosegla čimprej velike uspehe.

Sadarska predavanja so se vršila tudi v Škofji Loki dne 15. III. o važnosti sadnega gospodarstva in v Skaručni o sajenju dne 22. III. Na obeh krajih je predaval pred številnimi poslušalci referent za sadjarstvo g. inž. Skubic. Zanimanje za sadno gospodarstvo prodira. Bog daj, da bi šlo še hitreje!

Sorta ameriških cepičev, ki jo je Kmetijska družba prejela od Trgovske zbornice iz Beograda in o kateri je bilo objavljeno v 5. številu „Kmetovalca“, se pravilno imenuje „Winesap Apple“ (izg. vajnsap) in ne „Winsor“, kakor je bilo pomotoma tiskano. Ta sorta se goji ponajveč v državi Oregon (Združ. drž.), je izredno lepe rdeče barve, meso čvrsto, sočno, pečke drobne in se drži do maja. Drevo je zelo vztrajno tudi proti suši, glede zemlje je pa neizbirčna. — Tudi sorta „Jonathan“ se pravilno izgovarja „Džonatan“.

Vinarstvo in kletarstvo.

O sajenju vinske trte.

Jos. Blažević.

Rigolan svet vinograda pred sajenjem poravnamo in pobranamo, koreninje sežgemo. Gledati moramo na to, da ostane zrahljana zemlja po vsej plati enako globoka in da usednine napolnimo. Glej sliko 13. (1).

Po planiranju sledi razkolčenje. Na jasem si moramo biti, nameravamo li kop izvrševati z vprežnim ali ročnim orodjem. Za vprežno delo moramo vzeti delovne vrste vprek brega v razdalji 1:20 do 1:50 × 0:90—1— m, dočim razkolčimo delovne vrste za ročno delo po bregu v razdalji 1:10—1:20 × 0:90—1 m. Razdalja zavisi od kakovosti zemlje; čim težja

je zemlja in nižja lega, tem večje bodo razdalje; nasprotno v suhi in manj rodovitni zemlji in v višji legi vzamemo manjše razdalje. Razdalja pa zavisi tudi od trsne sorte. Trse, ki jih režemo na locen, sadimo na 1 m v vrsti na reznike, rezane trste pa na 0:90 m v vrsti.

Trto sadimo, ko se je zemlja dovolj vsedla, osušila in ogrela, da moremo v njej delati. Po kakovosti zemlje in vremenu vršimo to delo prejalislej. Sadimo lahko že marca, pa tudi aprila in celo maja. Prej je posajen trs, tem bolje za njega, ker ima več časa za svoj razvoj. Ako je zemljišče zelo kamenito in če še ni preperelo kamenje dovolj razpadlo, sadimo trs šele v prihodnji jeseni ali pa v drugi pomladi.

Enakomeren nasad dobimo, ako sadimo brezhibno porastlo na suho cepljeno trsje. Enoletne cep-

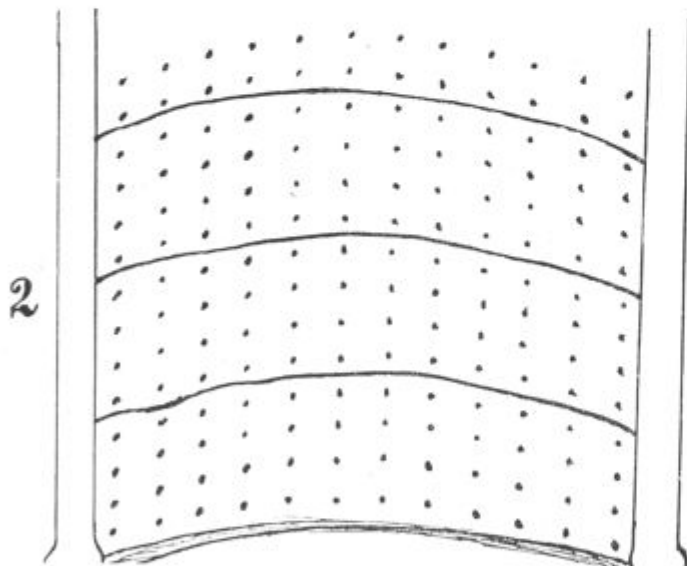
ljenke so boljše, kakor starejše, ker se prve okoljščinam lažje prilagodijo. Tu in tam se izvrši nasad z necepljenimi ameriškimi trtami, ki jih v drugem letu in v poslednjih letih na mestu na zeleno cepimo in potem pogrobamo. V svrhu hitrejšega pridelka sadimo tudi zelenocephlene potaknjence, vendar pridejo taki nasadi le za male posestnike v poštev.

Pri razkolčenju rabimo pravokotni križ, s katerim določamo paralelne delovne vrste s pomočjo vi-

Slika 13. Poravnavanje zemlje.

zirk in dveh konopljenih, še bolje žičnih vrvi, na katerih so označene razdalje vrst in razdalje trsja v vrsti. Za kolčenje zadostuje v prvem letu do 1 m dolgo prakolje, katero impregniramo s karbolinejem, da se ga ne prime plesnoba, ki bi morebiti napadla trto in jo sčasoma uničila. V prihodnjem letu nadomestimo kratko kolje z dolgim. Sveže kolje impregni-

Slika 14. Razkolčenje.

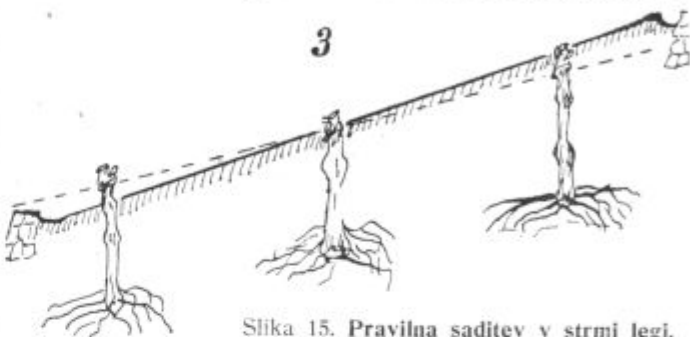
ramo s 5% raztopino modre galice, suho kolje pa s karbolinejem. Prakolje je rabljivo celo vrsto let pri napravi novih nasadov.

Vrstam damo smer, po kateri se vinograd da najbolje obdelovati in zemlja najbolj izkoristiti. Glej pod. 14. (2).

Cepljenke za sajenje pripravimo s prirezanjem korenin na 10–15 cm dolžine, odnosno jih prirežemo do zdravega mesta, odstranimo pa tudi postranske korenine, da se glavne tem bolj nemoteno razvijajo. Rozgo prirežemo do enega očesa, ako pa sadimo v jeseni, rozge ne prirežemo, da ne trpi oko, prirežemo jo šele v prihodnji pomladi. Sajenke namočimo v kalež, obstoječ iz ilovice, vode in nekaj kravjeka, ki ga pred namakanjem cepljenk ali korenjakov temeljito zmešamo, da ostane kalež enakomerno gost. Na-

makanje cepljenk ima namen, da korenine tesneje spojimo z mešancem ali zemljo, kar pospeši njih rast.

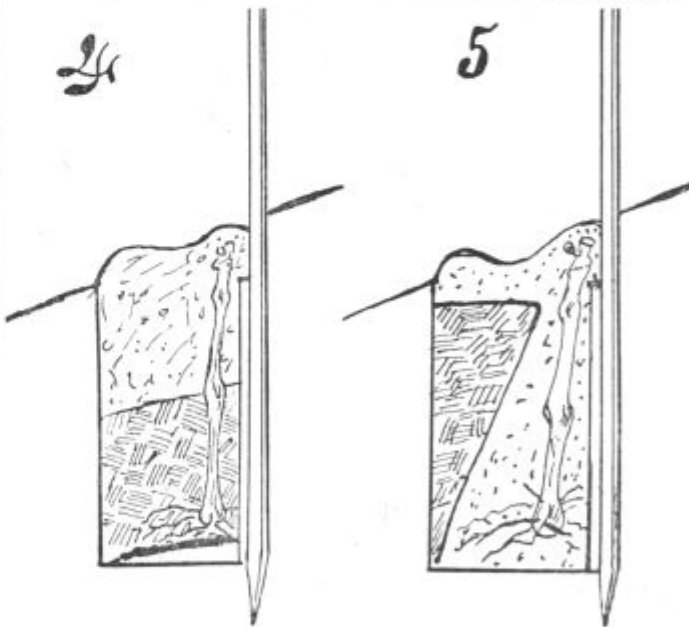
Ako je zemlja zelo izsušena, se priporoča cepljenke pred sajenjem čez noč namočiti v vodi, ki naj ima isto temperaturo kot zemlja, v katero sadimo trte. V tem primeru poganjajo trte hitreje. Sadimo v z lopato ali bodalko izmetane 30 × 40 cm velike in 45 cm globoke jame. Cepljenke postavimo navpično tako, da ostane cepljeno mesto med dnevom in zem-

Slika 15. Pravilna saditev v strmi legi.

ljo. V strmi legi sadimo trte v zgornjih dveh vrstah nekaj globokeje in v spodnjih dveh nekaj višje, da ne stoje zgornji trsi preplitivo in spodnji ne pregloboko v zemlji. Glej sl. 15. (3).

Da sajenke zanesljivo rastejo, moramo nadevati na dno jame toliko mešanca, da nudimo koreninam

Slika 16.
Saditev v mešanec.Slika 17.
Saditev s hlevskim gnojem.

v prvi vrsti dobro ležišče. Na to postavimo trs dva prsta (3–4 cm) pod kol, korenine razširimo v krog, na katere vsipljemo jerbas (10 kg) mešanca, sajenko privzdignemo in stresemo, da se med koreninami praznosta zapolni in nato pritismo korenine z nogo tako, da ostane sajenka čvrsto pritrjena na svojem mestu. Jamo zapolnimo z zdrobljeno prstjo in trs pokrijemo 2–3 cm visoko z rahlo zemljo ali z mešancem, da se oko ne posuši. Glej sl. 16. (4). Hlevskega gnoja se poslužimo, ako nimamo mešanca. V tem primeru sajenko obdamo z zemljo in na to šele dodamo gnoj, ki ne sme priti s cepljenko neposredno v dotiko. Glej sl. 17. (5). V strmi legi obdamo cepljenke

s. polkrožnim osipkom v svrhu varstva, proti razkritju povodom nalivov. Glej sl. 16. (4) in 17. (5).

Po končani saditvi nasad prekoplamo, ker je bila zemlja pohojena. V nasadu so še sledeča opravila v prvem letu: Po vsakem neurju pogledamo, če je dež razkril trsje in ga v tem primeru zagrnemo; nastalo skorjo okoli trsa previdno zrahljamo, da se pod njo nahajajoče klice in mladice ne polomijo. Škropimo z 10% bakreno-apneno brozgo, ko so mladice en prst dolge. Škropljenje ponavljamo tedensko, kakor v trsnici. Vežanje mladice h kolu je potrebno, da preprečimo hujši napad peronospor. Navzgor rastoče mladice se lepše razvijajo. Tekom poletja zemljo po potrebi zrahljamo, da odstranimo morebitni plevel. Avgusta korenine na cepišču odstranimo, trsje pa pustimo odprto do jeseni, da les bolj dozori. Po trgatvi trsje do 3—4 očes visoko ogrnemo, da ga obvarujemo pozebe in istočasno izvršimo jesensko kop. Ako vreme dopušča, posadimo prazna mesta s krepkimi cepljenkami, ki jim obrežemo korenine, ne pa rozge in jih ogrnemo.

Drugo leto: Trsje spomladi odkrijemo do cepišča; najmočnejšo rozgo prirežemo na eno dobro razvito oko, ostale pa tik glave odrežemo. Ako trs rano obrežemo, ga zopet ogrnemo do zgornjega očesa, da ne pozebe. Posadimo prazna mesta, ako se to že v jeseni ni zgodilo. Nadomestimo prakolje z novim koljem. Trsje napačnih sort nadomestimo s pravo sorto. Vse poletne mladice pustimo rasti kakor v prvem letu, s tem vpostavimo ravnotežje med podlago in nadzemeljskimi deli trsa. Dvoletni nasad škropimo kakor stari vinograd, dočim posajeno trsje škropimo kakor v prvem letu. Sledi odstranjenje korenin na cepišču, kop in tudi ogrnjenje trsja v jeseni proti mrazu kakor prvo leto.

Tretje leto: Trs obrežemo na en čep z dvema očesoma. Posajene in slabe trse obrežemo na eno oko. Odrezavanje korenin na cepišču. Posad, kakor v drugem letu. Škropljenje, vez in kop.

Četrto leto: Trs obrežemo na en reznik s tremi očesi, in sicer izberemo po možnosti rozgo, ki nam služi za podaljšanje podlage v ravno deblo. Slabejše in mlajše trse obrežemo primerno krajše. Posebno močno razvito trsje obrežemo na rod. Sortam, ki jih režemo na reznike, damo dva nasproti si stoječa reznika (2—3 oči), pri sortah za locne pa pustimo gornjo rozgo za locen (9—10 oči) in spodnjo za rezervni čep (2—3 oči). Posajevanje v četrtem letu naj bi ne bilo potrebno. Štiriletni nasad v jeseni pognojimo s hlevskim gnojem, druga opravila izvršimo kakor v starih vinogradih.

Peto leto: Trsje obrežemo kakor v starem vinogradu, t. j. sortam, ki jih režemo le na reznike, pustimo 3—4 reznike in one za locne pa na locne z rezervnimi čepi. Glavno je, da dobi trs za locne po možnosti ravno deblo brez postranskih vej, s čemer se olajša delo pri vezi in kopl.

Pravila

Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru.

§ 1.

Ime društva, njegov sedež in njegovo področje.

Društvo se imenuje: Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru. Svoj sedež ima v Mariboru. Njegovo področje obsega Dravsko banovino.

§ 2.

Namen društva.

Društvo ima namen, da vsestransko intenzivno pospešuje vinarstvo in one panoge kmetijstva, ki so z njim v zvezi.

V podrobnem bo društvo stremilo za tem:

1. da bo zbudilo in širilo zmisel za izboljšanje vinarstva in kletarstva, kakor tudi drugih pridelkov, ki se proizvajajo na vinogradniških posestvih;

2. da bo skrbelo za uspešnejši gospodarski napredek navedenih strok; zlasti bo podpiralo organizacije za skupno prodajo pridelkov in bo posredovalo pri nabavi kmetijskih potrebščin za svoje člane.

Ta smoter bo društvo skušalo doseči:

- a) z izdajanjem društvenega glasila, ki bo pisalo predvsem o vinarstvu in kletarstvu ter o ostalih panogah kmetijstva, ki so z njima v zvezi;
- b) s prirejanjem predavanj, strokovnih tečajev, poučnih zletov, razstav in sejmov;
- c) s strokovnimi nasveti za ustanavljanje trsnic, matičnjakov, vzornih vinogradov in kleti ter vinarskih zadrug;
- č) z zastopanjem vseh vinarskih in z vinarstvom zvezanih kmetijskih koristi pri oblastvih in pri zakonodaji.

§ 3.

Viri za društvena sredstva so:

- a) članarina,
- b) darovi,
- c) podpore.

§ 4.

Društveni člani, njih pravice in dolžnosti.

Društvo tvorijo redni, izredni, ustanovni in podporni člani.

Redni član društva je lahko vsakdo, ki se peča z vinarstvom ali s kako drugo panogo kmetijstva v zvezi z vinarstvom (fizična in juridična oseba), ali pa ki je kmetijski strokovnjak sploh.

Izredni član društva je lahko vsakdo (fizična in juridična oseba) v Jugoslaviji izven Dravske banovine.

Ustanovni član društva je lahko vsakdo, ki plača društvu enkrat za vselej najmanj 1000 Din.

Podporni član društva je lahko vsakdo, ki želi pospeševati društveni smoter z večjimi rednimi prispevki, nego iznaša članarina.

Redni člani plačujejo letno članarino, ki jo določi za vsako leto občni zbor.

Vsi društveni člani imajo pravico, da se smejo udeleževati društvenih prireditvev, da prejemajo društveno glasilo brezplačno in da so deležni sploh vseh ugodnosti, ki jih nudi društvo.

Glasovalno, to je aktivno volilno pravico imajo samo v vinarski podružnici organizirani redni člani, ki so plačali članarino do 31. marca dotičnega leta. Pasivno volilno pravico pa imajo vsi redni člani društva.

V področjih, kjer so podružnice, more biti vsakdo član le potom podružnice. Le-te pobirajo vso članarino ter odvedejo spadajoči del centrali.

(Dalje prih.)

Poročilo o stanju vinarstva.

Sromlje pri Brežicah, 19. 3. 1931. Naši vinogradi, ki so sicer druga leta v tem času bili že polni življenja, letos žalostno samevajo, še vedno v znamenju zime. Dočim so neka-

teri vinogradniki pričeli z rezjo že v prvi polovici januarja, je skrajno neugodno vreme s ponovnim snegom v februarju, ter sedaj v marcu, vstavilo vsako delo. Poleg tega je nastopila v začetku tega meseca še močna poledica, kar bo treba ob rezi, zaradi mogoče pozebe, upoštevati. Rezi sami, kot prvemu in najvažnejšemu delu v gorici, posvečajmo dosti več pažnje. Ne preoblagajmo trt, čistimo jih temeljito stare skorje; nebroj škodljivcev pri tej priliki najlažje pokončamo.

Rigolali za nove nasade, odnosno za obnovo vinogradov, smo pri nas malo, dasi bi bilo to že marsikje umestno. Trsni material naj bi si zanimanci nabavljali prvenstveno iz banovinskih trsnic v Kostanjevici ter v Leskovcu pri Krškem potom sr. kmet. referenta v Krškem.

Kupčija z vinom je v zastoju. Razen nekaj večjih množin, prodanih takoj po vrenju, se sklence kaka manjša kupčija le tu pa tam, večinoma za lokalni konsum. Cene so bile od 4 do 5.50 Din; za sortna vina razmeroma več. Sicer so se pa vina lepo učistila, izgubila mnogo na kislini ter predstavljajo povprečno dober letnik. Kdor ga ima še na drožih, naj ga hitro pretoči, za kar je sedaj zadnji čas, sicer zna imeti v poznejšem kletarjenju ž njim sitnosti. Vinogradnikom z dobro in brezhibno kapljico, se priporoča, da se z isto udeležijo velike vinske razstave, ki bo od 10.—12. maja v Mariboru. Obeta se velik obisk kupcev iz inozemstva, ki jih pri tej priliki lahko prepričamo o dobroti naših vin.

V svrhu ublaženja vinske krize, je toplo pozdraviti tudi nedavno sproženi predlog, da naj bi bilo vino kot zamenjalni predmet za žita in slične kmetijske pridelke, prosto vsakršnega obdavčenja. V naših krajih se niti v dobrih sadnih letinah ne napravlja večjih množin sadnih pijač, potrebnih za kmetijske delavce. Z dovoljenjem proste zamenjave med kmetovalci, bi prišli tudi ti delavci do zdrave pijače, na drugi strani bi se pa s tem zelo zmanjšalo prekomerno pitje v naših tipično vinskih krajih.

A. Sotler.

Društvene vesti.

Priprave za 1. Banovinsko vinsko razstavo in vinski sejm, ki bo od 10. do 12. maja 1931. v Mariboru v dvorani pivovarne „Union“ na Aleksandrovi cesti, so v polnem teku. Pretečeni teden smo razposlali oficielne prijavnice vsem članom Vinarskega društva, ki so letos in lani plačali članarino in od katerih pričakujemo, da bodo dali svoja vina na razstavo, oziroma sejm. Če pa kdo prijavnice ni prejel, bodisi član ali nečlan Vinarskega društva, pa bi rad razstavil svoje vino, naj takoj piše po prijavnico Vinarskemu društvu za Dravsko banovino v Mariboru, ki mu bo prijavnico takoj poslala. Pozvali smo tudi razne tvrdke narodnega gospodarstva, da nam pošljejo svoje oglase za katalog, ki ga bomo izdali o priliki vinske razstave in sejma v veliki nakladi. Vse tvrdke, ki našega poziva niso prejele in pravilno cenijo vrednost oglaševanja, vabimo tem pottom, da nam pošljejo svoje oglase v objavo. — Vinarska podružnica v Gornji Radgoni bo v svojem področju zbrala vina, namenjena za razstavo in sejm, v Gornji Radgoni in jih bo skupno poslala v Maribor. Enako postopanje priporočamo vsem drugim vinarskim podružnicam. Kjer pa še vinarskih podružnic ni, tam se naj vinogradniki-razstavljalci sporazumejo med seboj za sličen postopek in pošljejo svoja vina istotako skupno na razstavo in sejm v Maribor. Odpredni stroški bodo na ta način manjši.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

Vinarska podružnica Gornja Radgona je imela svoj letošnji občni zbor dne 15. marca 1931. v gostilni Karbaš v Gornji Radgoni. — Udeležilo se ga je 35 članov, sreski kmet. referent J. Žnidarič in pomočnik kmet. referenta Lipovec. — Dnevni red: 1. Poročilo tajnika in blagajnika, 2. volitev delegatov in

odborna, 3. predavanje o sortimentu in kletarstvu in 4. slučajnosti. — Zaradi bolezni predsednika je otvoril tajnik Korath občni zbor in pozdravil navzoče. Po konstataciji sklepčnosti je predlagal za predsednika občnega zbora ravnatelja Mavriča, kar se je soglasno sprejelo. — Predsednik se je zahvalil za izkazano mu zaupanje ter prešel na dnevni red. — Tajnik Korath se je spominjal umrlih članov v preteklem letu, in sicer Clotarja Bouviera sen. in Janka Karbaša ter naglašal težko izgubo, ki jo je utrpelo naše vinogradništvo vsled smrti Cl. Bouviera sen., ki je bil glavni činitelj za napredek v vinarstvu v tukajšnjih krajih. Pokojnima večen spomin! — Na to je poročal tajnik o delovanju podružnice, ki je glasom stanja 31. 12. min. l. dosegla 138 članov. Podružnica je imela en občni zbor, en poučni izlet s 50 udeleženci in 2 odborovi seji. Delegirala je na sestanek sadjarjev za določitev sadnega izbora 5 odbornikov. Sprejela je 47 dopisov in odposlala pa 301 dopis. — Blagajnik je poročal o denarnem prometu podružnice v minulem letu. Bilo je: dohodkov Din 4.400.—, izdatkov Din 3.938.25, saldo Din 461.75. — Premoženje podružnice znaša skupaj 2.954.74 Din in ena škropilnica za sadna drevesa. — Staremu odboru se je dal absolutorij. — Ker predsednik duh. svetnik pater Ivan Pavec vsled svoje bolezni ni več v stanu izvrševati predsedniških poslov, se mu je v imenu podružnice tajnik zahvalil za njegovo 7 letno uspešno, marljivo in požrtvovalno delo v dobrobit naših vinogradnikov. — Izvoljen je bil sledeči novi odbor: predsednik Clotar Bouvier; podpredsednik: Ivan Kreft; tajnik in blagajnik: Karol Korath; odborniki: Mlinarič Franc, Šantl Franc, Glaser Joško, Jagarič Jožef, Klobasa Lovro, Štraki Matija, Sattler Rudolf, Schreiber Oswald; preglednika računov: Hrašovec Anton in Schlager Ignac. — Soglasno so bili izvoljeni za delegate za občni zbor Vinarskega društva: Kreft Ivan, Glaser Joško, Schreiber Oswald, Korath Karol, Schlager Ignac, Mlinarič Franc in Korošec Franc star. — Kmet. referent Žnidarič je temeljito razpravljal o trsnem sortimentu. Za njegove podatke so se vsi zanimali. Za izhod iz vinske krize je priporočal dobre stare vinske lege, izbiro najboljših in zanesljivih podlag in žlahtnih sort ter zatiranje šmarnice i. t. d. — Naše ameriške podlage pri bodoči obnovi vinogradov naj bodo: riparia × rupestris 3309, za težke zemlje, rip. × solonis 1616 za bolj vlažne zemlje, za srednje težke zemlje rip. portalis, za globoke zemlje pa rup. Goethe 9. Berlandieri × riparia Kober 5bb je za lahke apnene zemlje, istotako Berlandieri × riparia Teleki 8b. — Naše žlahtne vrste naj bodo sledeče: Za kval. vina: pošip za najboljše lege potrebuje toplo jesen in vino pozno zori, mala graševina rano zori in muškatin silvanec — Za namizna vina: laška graševina, beli burgundec, bela klevna, rulandec, zeleni in „Fröhlich“ silvanec in Bouvierjeva muškatin ranina. — O kletarstvu je govoril v glavnem o vinskih napakah, ki so se letos pojavljale. — Predsednik Bouvier se je zahvalil predavatelju za izčrpno in lahko razumevno predavanje, šolskemu ravnatelju Mavriču pa za njegov trud kot predsedniku občnega zbora.

Korath.

Meteorološka opazovanja.

Važnejši podatki meteorološke postaje ban. vinarske in sadjar-ske šole v Mariboru.

Februar 1931.

I. Temperatura v °C: povprečno 0.2, najvišja 9.1 (27.), najnižja — 11.9 (11.); število mrzlih dni (maksimum pod 0°) 3, hladnih dni (minimum pod 0°) 19.

II. Solnčnost: 32.7 ure, povprečno na dan 1.2 ure, največ dne 25. 9.1 ure.

III. Oblačnost (0-10): število vedrih dni povprečno pod 2) 2, oblačnih dni (povprečno nad 8) 21.

IV. Padavine kot voda v mm: 90.6, največ 25.5 (6.); število dni z dežjem 5, s snegom 13.

Šiftar.

Živinoreja in mlekarstvo.

Obleka iz domače volne.

Fr. Goričan.

Po vsem svetu in tudi pri nas vlada težka gospodarska kriza. Eden izmed številnih vzrokov te krize je, da živimo več ali manj čez razmere. Denar je dvajsetkrat manj vreden kakor pred vojno, kroži med narodom v neprimerno večji množini kakor nekdanj; zato ga izdajajo lažje in nepremisljeno.

Izdatki presegajo dohodke pri privatnih kakor tudi pri javnih upravah. Manjka pravega duha štedljivosti enim kot drugim, in potrebni zmisel za narodno-državno gospodarstvo.

Kar se izda doma v lastni državi za lastne državljane, ni izgubljeno, ne zmanjša narodnega premoženja, samo poveča in poživi denarni krogotok.

Kar se izda v inozemstvo, predvsem seveda za nepotrebno luksuzno blago, ali za blago, kakršnega imamo doma (lani smo uvozili za 36 milijonov Din krompirja, Savinjska dolina pa ni mogla prodati svojega prvovrstnega krompirja) ali ki bi ga lahko v najkrajšem času pridelali sami v zadostni množini, to slabi in zmanjšuje narodno premoženje.

Zakaj se to dogaja leto za letom, brez izboljšanja in brez izpremembe? To je važno vprašanje, o katerem bi bilo pač dobro in zelo potrebno razpravljati v našem časopisju. Večkrat v letu naj bi se objavila v „Kmetovalcu“ točna statistika o uvozu vsega tistega blaga, ki zanima kmetijsko gospodarstvo.

Leta 1916. sem kupil slučajno en kos suknja iz domače volne. Blago je bilo z Gorenjskega, mislim od L. Kristana pri Lescah. Tako blago mi do takrat ni bilo znano. Dal sem napraviti celo obleko, dvoje hlače in kožuh. Z nobenim blagom še nisem bil tako zadovoljen, čeravno sem bil enkrat tako nespameten, da sem na prigovarjanje naročil za dve obleki naranavnost iz Londona. Kadar se na to spomnim, me hudo speče vest. Svetovnoznani tirolski loden je na zunaj mogoče lepši, ampak boljši ni kot ta naša domača roba, ki prekaša, kar se tiče trpežnosti, toplote in nepremočljivosti vsako drugo blago. Ovčja volna vsebuje veliko tolšče, takozvani lanolin. Moderne velike tvornice potegnejo to tolščo iz volne, da je blago potem morda lepše in finejše. Mala podjetja pa uporabijo volno tako kakor pride od ovce, brez vsakih kemičnih operacij, zato je tako blago skoraj nepremočljivo.

Za kmetско ljudstvo, obrtnike, delavce, lovce, planince, za vse, ki so izpostavljeni različnim vremenskim neprilikam, ni boljšega blaga za obleke.

Že nekaj let ima tako malo tvornico za izdelovanje suknja iz domače volne preprosti posestnik v Vitanju pri Celju. Od tega sem kupil že več oblek zase in druge družinske člane. Blago stane po 100 Din meter in sem prav zadovoljen.

Lani sem ga naprosil, da mi je prodal nekaj vretencev enonitne spredene volne, 1 kg za 75 Din. Iz te volne sem dal napraviti na roke lahke moške nogavice. Delo od para nogavic je stalo 5 Din. En par izvrstnih nogavic pride od 12—14 Din.

Za zimske nogavice dobimo spredeno volno iz Solčave. Tam imajo ovce z lepo, fino, belo volno. Boljših nogavic za zimo sploh ni na svetu.

Čim manj je posredovalcev za kako blago med producentom in konsumentom, tem bolje je. Tem podjetnikom proda kmet volno svojih ovc in kupi od njih blago za obleke zase in za svoje in tudi odeje za postelje in konje.

Industrija, ki izdeluje blago, potrebno širšim slojem naroda, naj bi se podpirala z vsemi močmi.

Najpoprej živež, obleka, stanovanje, potem nakit, zlati prstani itd. Kdor kupuje nepotrebno, mu zmanjka pozneje za potrebno. Priskrba potrebščin iz inozemstva, ni samo privatna, ampak narodno-državna zadeva. Če je uvoz dobro preudarjen ali pa brezglaven, podpira ali pa oškoduje domače gospodarstvo. Posledice občuti sčasoma vsak posamezen državljan. Neupravičena uporaba inozemskih izdelkov je kvarna. Vse države si prizadevajo zmanjšati uvoz.

Živina je kapital živinorejca.

Martin Zupanc.

Živina vsake vrste pomeni kapital, ki ga je treba čuvati pred izgubo in skrbeti, da se obrestuje. To je naloga živinorejca. Do tega vodi pa samo njegov razum. Podlaga pa so: naravni zakoni o živem bitju, izkušnja naprednih živinorejcev, veđa in znanost. Spraviti to v sklad z gospodarskimi in naravnimi prilikami, naj bo skrb posameznika.

Ta živi kapital je pa popolnoma v rokah živinorejca samega. S pravilnim ravnanjem je mogoče vrednost zvišati in tudi obrestovati, z nepravilnim ravnanjem se vrednost manjša, torej dela izguba. Živali so zaprte ali privezane; se nasitijo, napijejo, razhodijo, vpregajo, molzejo po mili volji posestnika. Ako so snažne, lepe reje in oblik, če so mlečne, krotke, zdrave, je ta kapital v pravem obratu in se obrestuje in je to zasluga živinorejca. Ni li tudi njegova zasluga, odnosno krivda, ako so živali ravno v nasprotnem stanju, ker se ž njimi ni ravnalo pravilno, kar pomeni izgubo?

Živinorejec naj se zaveda, da ima žival občutke kakor človek. Muči jo lakota, nesnaga, trpinčenje, nered, vlažen, zatohli hlev in mraz. Počuti pa se dobro in je zato tudi hvaležna, če teh nadlog ni.

Živinorejec naj ravna s svojo živino kot s svojim dobrotnikom, naj jo hrani in neguje pravilno, naj jo ljubi, naj z jezo ne zahaja v hlev in deležen bo živalske hvaležnosti in našel zadoščenje, kapital pa se bo obrestoval in množil.

Zidani svinjaki ali leseni?

Ing. O. Muck.

Večina rejcev je mnenja, da so leseni svinjaki za zdravje in razvoj prasičev ugodnejši nego zidani. Prav živo se spominjam na znanega avstrijskega svinjerejca, ki ima najboljše plemenske in mlade

živali v novi leseni baraki, ostale prasiče pa v starem zidanem hlevu.

Vzrok za to mnenje je iskati v tem, da je svinjak iz lesa bolj zračen in bolj suh, nego so običajni zidani svinjaki, pri katerih je često uporabljen kamen ali cement in ki nimajo prave zračne naprave, tako da so zelo vlažni, osobito kadar so v neposredni zvezi s svinjsko kuhinjo. — Poleg tega pa se nahajajo prav često pod svinjaki precejšnje jame, po katerih naj bi odtekala gnojica, česar pa običajno ni, tako da leži prasič nad nekim umetnim in smrdečim jezerom. In v taki vlažni, smrdeči, temni in ozki ječi naj se razvijajo zdrave živali!?

Še ni dolgo, kar mi je sicer umen gospodar prav ponosno razkazal čisto nov svinjak, ki se ni izkazal samo po taki „kanalizaciji“, temveč tudi po debelem in tako visokem zidovju, da moški stoje ni videl v posamezne oddelke. Človek bi mislil, da je ta priprava namenjena za leve ali tigre, ne pa za uboga prasičke.

Sedaj si pa še izračunajte, koliko tak svinjak stane!

Gotovo je tudi zidan hlev lahko prav dober, ako je suh in topel, ima torej dobre priprave za prezračevanje. Stene v njegovi notranjosti naj bodo lesene in nizke, tlak raven in gladek (najbolje je betonska plast, ležišče pa na vsak način tlakovano še z deskami), nekoliko viseč proti jarku, ki služi za odtok gnojnice. Hlev naj bo svetel in naj nudi za 1 par velikih prasičev vsaj 4 m² prostora.

Cenejši pa je skoraj v sakem primeru lesen hlev, ki ravnotako dobro služi svojemu namenu, ako je dovolj prostoren in skrbimo v njem za **pravilen odtok gnojnice, čistočo, svetlobo in toploto**, ki bo znotraj opremljen na isti način, kakor sem to ravnokar opisal za zidani hlev.

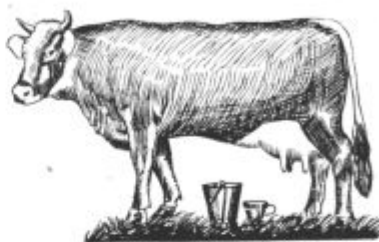
Krave molznice.

Fr. Krištof.

Krave molznice so največje dobrotnice kmetovalca. Krmiti in oskrbovati jih moramo kar najskrbneje. To skrb nam z dnevno množino mleka sproti plačujejo. Nerazumljivo je torej, da se ne moremo pospeti tako daleč, da bi določili najdobitkarnostnejšemu živinčetu boljše mesto v hlevu. Pomisliti moramo, da krmo najkoristnejše izrabljajo, da dajejo dnevno mleko, letno teleta, poleg tega gnoj in slednjič jih prodamo še za meso. Dnevne dajatve se nam zde malenkostne in vendar letni dohodki dosegajo visoke vsote napram reji druge živine. Tožba, da se je mleko in teleta pocenila, naj nas ne moti, saj so tudi krmila mnogo cenejša.

Najresnejše vprašanje tvori kakovost krav, ki nimajo vse enakega mlečnega razporedenja (individualiteta). Imel sem priliko proučevati in opazovati dobre in slabe molznice. Individualna (poosebljena) molznost se je pri skrbno izbrani dobri krmi tudi bolj zapuščeni kravah očitno pokazala, pri mlečno slabo razporejenih kravah pa tudi dobra krmila niso posebno koristila, izvzemši odebelenja. Iz lastne izkušnje trdim, da imajo v Dravski banovini skritih precejšnje število dobro razporejenih molznic. To mi izpričujejo tudi mlečne preskušnje po

mlekarnah, kjer sem naletel na izredno zmogljive molznice z visoko maščobo mleka in to pri naši domači pšenično-sivi, montafonski in pincgavski pasmi. Kdor se je kdaj bavil z vcepitvijo visoke mlečnosti z jako maščobnim mlekom, ve, kakšno vrednost predstavljajo te naše krave, ki so tudi zmogljive svoje izredne lastnosti prenesti na zarod. Desetletja so se morali pehati bistroumni živinorejci, da so dosegli take dobrine. Mi jih imamo na dlani, pa še čakamo in ugrabimo.

Slika 18.
Krava molznica.

Kaj nam je torej storiti, da poiščemo in ohranimo dobre ter odstranimo slabe molznice? Treba bi bilo postaviti nekaj vevnik ali čistilnik. Ti vevniki naj bodo naše živinorejske zadrage z rodovniki in poskusnimi molžami ter kontrolnim krmljenjem. Po parletnem skrbnem delovanju bi iztrebili vse nerentabilne krave in jih poslali v klavnice, da ne bi delale nerazumnim škode. Ne smemo pozabiti prirediti k razčiščenju molzne živine tudi mlekarn, ki preskušajo mleko in bodo takoj zelo važna dejstva na razpolaganje.

Z odstranitvijo slabih molznic se bo dobičarnost kravje reje zelo dvignila in se bo tako produkcija mleka znatno pocenila in naš rejec molzne živine bo vkljub padcu cen mleka primerno zaslužil, obenem bo pa lahko ponosen, da je pripomogel tudi k omiljenju socialne bede, ker je pripravil manj-movitim slojem z mlekom najcenejšo, obenem pa najredilnejšo prehrano.

Otelitev podnevi.

Jos. Schilhan.

O otelitvi podnevi imam sledeča izkustva:

Način, kravo pred opustitvijo molže samo dopoldan molsti, mi je znan že 8 let. Za časa svoje prakse na Gorenjem Štajerskem me je na to opozoril neki kravar.

Od 1. 1925. sem imel priliko preizkusiti to v lastnem gospodarstvu. Jaz molzem samo 2 krat dnevno, in sicer zjutraj in zvečer (izvzemši krave na sveži molži). Ko se opusti molža pri kaki kravi, se zadnji čas molže samo zjutraj. Od 1. 1925. sem to preizkusil pri 14 kravah in jih je 36 otelilo podnevi. Tudi sem se s točnimi zapiski prepričal, da otelitve niso bile na gotove ure vezane, ampak so nastopile od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ali je otelitev dopoldne ali popoldne, je pač vseeno, glavno je, da je podnevi, ko so ljudje še v hlevu zaposleni. Ni ravno potrebno, da se zjutraj molže, samo da se molže predpoldne, pa bo otelitev vedno podnevi.

Nesnost naših kokoši.

Jože Gosak.

Kmet, ki redi kokoši mišmaš, kakor žal še večina naših posestnikov, ki se ne briga za pleme, pač ne ve, koliko ga jajca stanejo in kako drago mu pride o praznikih na mizo postavljena kokošja pečenka. Zanimarne kokoši, ki slabo nesejo, se „zajejo“, to se pravi, ne poplačajo nikdar pozobanega žita, pa naj si je slednje še tako poceni.

Že ponos kmetovalca, ki redi v hlevu lepo plemensko goved in v svinjaku čisto belo pleme, bi naj ne dopuščal, da leta po dvorišču mešanica brezimske kuretnine.

Res ne boste od kokošereje obogateli, ne osiromašili, toda razumnemu kmetovalcu ne more biti vseeno ali redi perutnino v izgubo ali v dobiček. Nesnost je zavisna od več činiteljev: od plemena, dednosti, sveže krvi, krmljenja in kurnika.

Rjavo štajersko pleme se sme glede nesnosti vzporejati z najboljšimi jajčaricami; zaeno pa prekaša glede množine mesa daleč jerebičaste italijanke in bele leghorn (ki so tudi italijanskega plemena).

Dednost je pri vseh živih bitjih, živalih in rastlinah, že davno dokazana. Še domač pregovor pravi: kakršen les, takšen klin, kakršen oče, takšen sin, in kmetovalcu je treba samo nekoliko opazovati življenje okrog sebe, pa se bo o resničnosti podedljivosti kmalu prepričal.

Za nasad mladičev je treba izbrati jajca tistih kokoši, ki so vse leto prav pridno nesle; le potomci teh bodo zopet imeli dobre lastnosti matere, pa seveda tudi očeta, če je petelin izvirjal od pridne kokoši. Na pomlad vsled nagona po valitvi vsa perutnina nese, pridna in zanikarna, zadnja še čisto bolj debela jajca. Gospodinja, ki pri izbiri jajc ni zelo previdna, se lahko zelo vreže in po izbiri najdebelejših jajc zaredi ravno najslabše jajčarice. Zato je treba kokoši zelo opazovati, jajca pridnih nesnic pa v dobi valjenja posebej shranjevati. Najbolj zanesljiva kontrola nesnosti so seveda zaklopna gnezda, ki pa zahtevajo, da je stalno nekdo pri domu.

Dokazano je tudi, da kokoši dosti rajše neso, ako jih zaseda petelin, ki ni ž njimi v krvnem sorodstvu. Potrebno je zato tuintam 1 gnezdo jajc odmeniti in vzgojiti petelina tuje krvi, ali pa odmeniti oziroma nakupiti petelina tujega gnezda. Ta pojav krvne sorodnosti opazujejo kmetovalci tudi pri goveji živini, posebno pa pri svinjah kot vzrok jalovosti.

Kokoši potrebujejo za dobro nesnost obširno pašo, kjer najdejo razen zelenjadi tudi mnogo žužkov, ki tvorijo v kokoši potrebne beljakovine. Saj je znano, da kokoši v mestnih kletih in drvarnicah tudi pri obili zrnati hrani slabo nesejo.

Poleti jih krmimo 2 krat, pozimi trikrat na dan ter jim nudimo za zajtrk toplo, kuhano in dobro podmeteno hrano ter toplo vodo, da ne porabijo z zobanjem snega velik del hrane samo za potrebno toploto. Tudi kurnik potrebuje pozimi gorkote; ako kokoši ponoči na gnezdu prezebajo, se porabi hrana za vzdrževanje telesne toplote in ne preostaja nič za tvoritev jajc.

Pozimi ne bodite preskopi z zrnjem; pomisliti moramo, da ne najde v tem času kokoš na prostem prav nič. Tisto brskanje po hlevih, po skednjih, gnojiščih, kolarnicah itd., je le toliko vredno, da se

kokoš pridno giblje in ne čepi žalostno v kakem kotu. Ko leži sneg, vržite kokošim tudi solatni trebež, zeljne vehe, odkidajte sneg, da pridejo kokoši do trave in peska.

Danes pokladamo kokošim v mehki hrani tudi ribjo moko, ki vsebuje obilo beljakovin.

Gospodinja, ki bo skrbela za čisto pleme, ki bo odbirala jajca od najpridnejših nesnic za valjenje, ki bo tuintam odmenila petelina ter kokoši pravilno krmila, se bo vedno hvalila, da ji kokoši pridno nesejo.

Ako pa se vrine vmes zanikarna kokoš, pa le kmalu pod nož ž njo. Kokoši se sčasoma iznesejo, jajčnik se izprazni in po 3 letih nesnost tako pojema, da nam ne kaže rediti starejših kokoši.

Ravnanje s kokljo.

S. I. G.

Pred nasadom moramo kokle pregledati, če nimajo mrčesa ali apnenih nog. Mrčes odpravimo, če jim parkrat poprašimo med perje prašek zoper mrčes. Apnene noge ozdravimo, če jih namažemo s petrolejem, vmes pa umivamo z močno milnico. Tudi moramo paziti, da ni v gnezdu mrčesa. Žival ne sedi mirno, kar ne more ugodno vplivati na potek valjenja. Pure, ki navadno nikoli ne zapustijo same gnezda, pa tudi druge koklje vzemimo vsak dan ob določenem času za 10—15 minut iz gnezda. Krmimo jih na prostem, kjer se lahko okopljejo v prahu, kar prepreči, da se ne zaredi mrčes. Pri neredni oskrbi ostanejo iztrebki v gnezdu in morejo tako okužiti zrak, da se zarodek v jajcu zaduši. Istotako bi se okužil zrak z odpadki, če bi krmili koklje v prostoru, kjer so nameščena gnezda. Zrak mora biti tu tako čist, da ga pri dihanju ne čutimo.

Za jajca je tudi potrebno, da se shladijo, ker se s tem pospeši delovanje srca v zarodku, do katerega pride skozi luknjice jajčne lupine več kisika. Zato ne smemo biti preboječi, če se kdaj koklja dalje časa zamudi zunaj. V tem oziru prenese zarodek veliko. Le ponovno, dolgo trajajoče shlajenje bi škodovalo. Krmljenje na prostem ima tudi to dobro, da prinese kokljo potrebno vlago v gnezdo. Kadar dvignemo kokoš iz gnezda, jo moramo prijeti z eno roko zgoraj, z drugo pa spodaj, tako da pridejo prsti med noge. S tem preprečimo, da ji ne obvisi v perju kako jajce, ki bi sicer padlo na druge in jih razbilo. Vsled ubitega jajca ali drugače onesnažena jajca, moramo hitro umiti v mlačni vodi in jih takoj podložiti koklji. Če je potrebno, očistimo še gnezdo. Brez umivanja bi se lahko zarodek v jajcu zadušil, ker bi zrak ne mogel do njega vsled zamašenih luknjic v lupini.

Koklam krmimo le suho žito. Mehka piča in zelenjava bi po povzročila drisko. Koklje potrebujejo le malo piče. Pure jo včasih popolnoma odklanjajo in jih moramo krmiti s silo.

Izleženje piščancev.

Pri dobro uspelem valjenju slišimo 19. dan v jajcu znake življenja — pričetek dihanja s pljuči. Čez 24 ur so jajca naključvana. Ta čas pustimo kokljo na miru in je ne jemljimo iz gnezda. Piščanci se izležejo tem hitreje, čim bolj sveža in čim boljša so bila jajca. Dokaz zdravja in moči je, če so izleženi vsi piščanci v teku 6 ur. V tem primeru jih pustimo pod kokljo in odstranimo previdno jajčne luščine. Pri počasnem valjenju pa odvezemimo osušene živalce

zjutraj, opoldne in zvečer. V mehko postlani košari jih denimo h gorki peči. Jajca, ki še 22. dan niso izvaljena, položimo v vodo, ki ima 40° C. Jajca, v katerih je življenje, plavajo na vrhu in se premikajo. Pri odmrlih manjka premikanje in padejo k dnu. Včasih ima jajce zelo trdo lupino, ki je pišče ne more preključati. Če ga odpremo, moramo storiti z največjo previdnostjo. Odpremo ga na topem koncu, a ga ne oluščimo. Navadno so pa taki zapoznelci slabši, ki itak poginejo.

Notice.

Škale pri Velenju. Na zborovanju, ki se je vršilo pri sklicatelju g. Medvedu v Prelogah, se je ob obilni udeležbi kmetov iz Prelog, Pesja in Škal ustanovil živinorejski rodovniški odsek za selekcijo in mlečno kontrolo marijadvorske živine.

Istočasno se je tudi ustanovil perutninarski selekcijski odsek rjave štajerske kokoši za omenjeni okoliš. Naš kmet. ref. gošpod Wernig je v daljšem govoru živo orisal koristi in podal smernice delovanja v odsekih, naglašal, da se bo potom odbire plem. mlečnega materiala prišlo do boljšega obstoja kmetijskega stanu, itd., za kar se g. Wernigu toplo zahvalujemo. O dobičkanosti domače štajerske kure nam je poročal g. Medved. Vsi navzoči kmetovalci so si naročali zaenkrat po dva gnezda jajc te pasme, da se bo, v vasi Preloge, deloma v Pesjah in Škalah vzgojevala čista plemenska štajerska kokoš, ker se je dokazalo, da donaša prav lepe dohodke. — Odbor se je konstituiral iz samih naprednih kmetov za oba odseka skupno, ki bodo skrbeli za gospodarski dvig teh panog okoliša. — Izvoljena rodovniška komisija je dne 10. februarja vpisala v rodovnik 43 krav in določila mlečno kontrolo. Upamo, da bodo tekom časa pokazali najlepše uspehe celokupnega gospodarstva.

Konjereja.

Čiščenje konj s stroji.

Dr. Kenda.

Zdravje kože je v tesni vezi z zdravjem vsega telesa. Najvažnejša naloga kože je reguliranje telesne toplote, dalje je potrebna za izločevanje znoja in preobilne vode, deloma tudi za izločevanje ogljikove kisline.

Delovanje kože pospešuje solnce in čisti zrak. Ker so pa konji večji del navezani na bivanje v hlevu, jim moramo solnce in čisti zrak nadomestiti s čiščenjem in umivanjem.

Redno čiščenje kože s čistimi krtačami in štrigli je najboljšo sredstvo za preprečevanje raznih obolenj konjske kože.

Namesto krtače in štrigla so uvedeni v zadnji dobi posebni aparati za čiščenje konj. V splošnem se razlikujeta dva sistema. Prvi je sesalna naprava na električni pogon (Elektrolux in Protos), a drugi sistem temelji na principu vrtenja krtače (Flex).

Rezultati preizkušenj obeh sistemov so dokazali, da je sesalna priprava v toliko bolj higijenična, ker se ž njo ne zapraši zraka v hlevu, na drugi strani je Fleksov sistem boljši vsled tega, ker kožo temeljito očisti in ne odstrani samo gornjega prahu med dlakami kot sesalni stroj. Seveda se prašenja s Fleksovim strojem vkljub zavarovalnim pripravam ne da preprečiti, kar je vsekakor neugodno za čistilca in čiščeno žival.

Želeti bi bilo, da se tehnično spojita oba sistema in da se motor odstrani s hrbta čistilca, ker je Fleksov motor razmeroma jako težak.

Za higijeno zraka v hlevu je skrbeti na vsak način s primernimi ventilatorji.

Z napredujočo elektrifikacijo bomo torej imeli priliko uvesti v večjem obsegu praktične in za zdravje naše živine jako potrebne stroje v naših naprednih gospodarstvih.

Konjereja v Nemčiji.

Dr. Kenda.

Pruski konjerejski referent Gaterman je nedavno predaval v radiju o konjereji, ki je ne smatra samo za živlensko potrebo kmetovalstva, temveč za

neobhodno potrebni faktor celokupnega gospodarstva.

Medtem, ko je poprej odšel glavni del konjerejske proizvodnje za remonte, usmerjena je današnja konjereja v glavnem za poljedelske svrhe.

Predavatelj opisuje kritično stanje konjerejcev in jim priporoča gojiti onega konja, ki je za njihov obrat najprimernejši, ter zagotavlja najizdatnejšo državno podporo.

Posebno poudarja občutno pomanjkanje žrebet. Mnogi konjerejci niso v prejšnjih sezonah pripustili svojih kobil, ker je jaki uvoz žrebet iz inozemstva znižal rentabilnost konjereje.

Od 267 tisoč rojenih žrebet v letu 1924. je njih število padlo do 1927. leta na 130 tisoč.

Uprava državnih žrebčarn je prisiljena, da v svrhu znižanja državnih izdatkov odda večje število žrebcev v privatno nego. Odgajanje žrebcev bo treba sploh omejiti, ker se trenutno slabo prodajajo.

Gornje podatke potrjuje tudi pruski poljedelski minister dr. Steiger, ki navaja, da je število konj v Pruski po zadnjem štetju od 1. decembra 1928. padlo za 73.000 glav.

Na vsak način je potrebno, da se kobile prično zopet v večjem številu pripuščati, ker bo trenutna kriza v konjereji odstranjena, čim bodo meje za izvoz konj zopet odprte.

Konjereja v Rusiji pred in po vojni.

Dr. Kenda.

Po podatkih veterinarskega urada se je dvignilo število konj v Rusiji od leta 1882. do 1912. od 16 na 25 milijonov. Toda tudi to je še jako malo število za ogromno Rusijo, ker pride na 100 prebivalcev komaj 20 konj, a na vsakega konja odpade nad 6 ha rodovitne zemlje. V tem oziru je torej Rusija v zadnji vrsti kulturnih držav.

Do l. 1916. je ostalo to stanje neizpremenjeno; od tedaj pa je število konj do l. 1922. rapidno padalo in za časa lakote l. 1921. in naslednjega leta se nahaja ruska konjereja na najnižji stopnji. Že prihodnjega leta se začnejo prilike izboljševati, tako da l. 1925. lahko vidimo lep napredek.

Glavni faktorji propadanja ruske konjereje so bili svetovna vojna in državljanska vojna, lakota, kužne in druge s slabim krmljenjem zvezane bolezni.

Za povzdigo konjereje skrbe v Rusiji državne ergele (kobilarne in žrebčarne) in takozvani državni hlevi, ki odgovarjajo našim malim žrebčarnam. Za rusko poljedelstvo bi bilo velike važnosti jačje gojenje težkega tipa konj. Bilo bi neobhodno potrebno uvažati mrzlokrvne pasme, posebno belgijce, percherone in clydesdale.

Seveda je pravilno mnenje nekaterih ruskih konjerejcev, da bi se uvoz težkih žrebcev spočetka ne smel preveč forsirati, dokler ne bi imeli dosti primer- nih kobil in ker bi slabe prehranjevalne prilike ne- ugodno vplivale na te neaklimatizirane pasme. Pri- četi bi bilo treba s težkimi žrebci v krajih, kjer je narod pokazal posebne sposobnosti in veselje za ko- njerejo.

Država bi morala zato prispevati, da se osnu- jejo zadruga za gojitev mrzlokrvnega konja, kakor-

tudi za pravočasno veterinarsko pomoč v primeru obolenja. Predvsem je zato potrebna provedba za- kona o zatiranju živalskih kužnih bolezni in primerno honoriranje drž. veterinarjev.

Notice.

Prodaja težkih konj zadnjih 8—10 mesecev vrlo dobro uspeva. Žrebeta lanskega leta so se kaj dobro prodala; 4—5 mesecev stara po 1500—3500 Din. Že v jeseni so se **dobro**, 3 do 4 letne žrebice plačevale od izvozničarjev do 7000 Din, danes pa se plačajo po Din 6000—9000 Din. Seveda mora biti blago brez posebnih napak. Tožijo pa kupci, da lepega blaga ni dobiti v Dravski in ne v Savski banovini. Pravil mi je izvoz- ničar, da bi imel uporabo za par 1000 takih kobil, spravi pa jih skupaj le kak vagon tedensko. — Vidite, da je bila napaka, ker se je konjereja preveč skrčila. Zastopali smo vedno stališče, da se naj konjereja v toliko goji, v kolikor je to z po- sameznim gospodarstvom pametno združljivo in vidimo, da je bilo to pravilno. Predpogoj pa je odbira. Za plemo rabiti to, kar je res dobro, ne pa boljše prodati, slabše pa obdržati za plemo. — r.

Čebelarstvo.

Čebelarska zadruga.

Jože Okorn.

(Dalje in konec.)

Delokrog zadruga.

Namen zadruga naj bi bil izključno le vnovče- vanje pridelkov. Zadruga bo morala v prvi vrsti skrbeti, da se dvigne konsum medu doma. To je do- segljivo le potom uspešne reklame. Ta naloga pa ni lahka. Zahtevala bo poleg denarnih žrtev najmanj enega človeka, ki bo pisal članke in notice o hra- nilni in zdravilni vrednosti medu za časopise, se- stavljal letake, dajal čebelarjem navodila za rekla- mo itd.

Vnovčevanje medu tudi ne bo tako enostavno, kakor si nekateri predstavljajo. Idealno bi bilo, če bi imela zadruga vso trgovino z medom v rokah, ter da bi bilo po blagu, zlasti pa še po ajdovcu veliko povpraševanje. To pa zaenkrat ni izvedljivo. Manj- kalo bo tudi gotovine — brez te je pa le malo uspe- ha! Misliti moramo tudi na konkurenco z v državi pridelanim blagom ter na konkurenco na svetovnih tržiščih, ki je zelo, zelo velika, kar povzroča nestal- nost cen.

Z ozirom na negotovost cene, ki je odvisna od slučaja in ponudb, ter visokih obresti za posojila, bi bilo za zadrugo jako nevarno, če bi nakupovala med v večjih količinah za zalogo. Kakor hitro bi se uve- del ta način poslovanja, sem prepričan, da bi zadruga najkasneje tekom enega leta morala likvidirati.

Položaj za trgovino z medom je na svetovnem trgu skrajno neugoden. Vsa tržišča so poplavljeni z ameriškim in ruskim medom, ki se ponuja po izred- no nizkih cenah. Poleg tega so pa še uvozne carine tako visoke, da nam je v sedanjem položaju mogoče izvažati le specialni, to je gozdni med, dočim nam bo ajdovec preostajal vse dotlej, dokler se ne omili gospodarska kriza in ne znižajo uvozne carine na med v drugih državah, odnosno ne zniža produkcij-

ska cena na nižino, ki nam bo omogočala izvoz aj- dovca po konkurenčnih cenah.

Iz navedenih dejstev je razvidno, da je zadrugi uspeh zagotovljen le tedaj, če bo delala, v kolikor je mogoče s čim manjšimi režijskimi stroški (lokal, pre- voznine blaga po železnici ter s kolodvora v skladi- šča, kontrola, pretakanje in pakovanje medu i. t. d.). Vse to delo bodo morali v čim večji meri izvršiti pod nadzorstvom zadruga, odnosno sodelovanju čebelar- skih podružnic, zadrugarji sami. Medu naj bi imela zadruga le toliko v zalogi, kolikor je to neobhodno potrebno. Ves ostali med, s katerim bi sicer zadruga pod gotovimi pogoji razpolagala, naj bi pa ostal pri producentih vse dotlej, dokler zadruga kupčije ne sklene.

Potemtakem bi bila zadruga nekaaka posredo- valka med konsumenti in producenti. Od, z njenim posredovanjem prodanega medu, bi moral plačati prizadeti čebelar - zadrugar zadrugi določeni prispe- vek. Na ta način bi sčasoma zadruga pri vestnem po- slovanju prišla do premoženja in razmaha.

Kdaj bomo nastavljali?

Jože Okorn.

Zima se je izredno zavlekla, zato se je zakes- nil tudi razvoj čebelnih družin. Z ozirom na zakes- neli razvoj plemenjakov bomo morali paziti, da sat- nikov pred uporabo ne bodo napadale večše. Neka- teri čebelarji se je branijo z žveplanjem satja, ki ga pa redno lahko do srede maja opustimo, če imamo primerne omare ali zaboje za shranjevanje satja in če satja pred koncem oktobra ne poberemo iz pa- njev. Letos bomo dali pozneje nastavke v medi- šča, kakor smo to navadno storili. V normalnih razmerah smo nastavljanje izvršili v drugi polovici aprila, ko sta pričeli cvesti borovnica in črešnja. Na- čeloma ne smemo odpreti medišča vse dotlej, do-

kler niso plemenjaki primerno razviti, to je, da ne zasedajo plodišča ter imajo zalego vsaj na 5 do 6 okvirjih. S prezgodnjim nastavljanjem oviramo normalni razvoj čebelne družine, ker mora še nerazvita družina ogrevati prevelik prostor. Zato bomo počakali z nastavki dotlej, dokler ne bodo plemenjaki dovolj razviti, odnosno se ne prične dobra paša.

Kaj napravimo z griževimi panji?

Ponekod se je letos pojavila griža. Močno griževe, a še precej živahne družine, ki imajo zelo poneshaženo satje, premestimo v čist, prazen panj in čisto satje. V gnezdu pustimo od starih satnikov le zaležene, ki jih pa moramo v prvi priložnosti, n. pr. pri prestavljanju, dati v medišče, ko so prazni, jih pa čimprej prekuhamo v vosek. Preseljeno družino moramo dati na prejšnje stalno mesto, skrbeti za toplo odejo in zadostno zalogo. Izpraznjeni panj temeljito osnažimo in ga umijemo z vročo sodovo raztopino. Zelo oslabelem čebelnim družinam zožimo plodišče — najbolje pa je, da jih kasiramo, kajti grižev panj potrebuje par let preden si opomore in se zopet normalno razvija.

Krmljenje čebel.

Poznamo dve vrsti krmljenja: zasilnega in spekulativnega. Zasilno krmimo plemenjake, ki jim je pošla medena zaloga pred pričetkom paše, dočim hočemo s spekulativnim krmljenjem pospešiti razvoj (zaleganje) v čebelni družini. Če krmimo zasilno, moramo krmiti v velikih porcijah, vsaj 1 do 1½ kg naenkrat, sicer krmljenje le malo zaleže. Spekulativno lahko krmimo le plemenjake, ki imajo **zadostno zalogo**. Zato pokladamo plemenjakom le male porcije po četrt kg, in sicer redno dva- do trikrat na teden. Če smo začeli spekulativno krmiti, ne smemo s krmljenjem prenehati, dokler se ne prične paša. Pri pomladanskem krmljenju, tako zasilnem kakortudi spekulativnem, pokladamo medeno raztopino, in sicer primešamo na 1 kg medu 1 liter tople vode.

Napredni čebelarji se poslužujejo spekulativnega krmljenja le v prav izjemnih primerih, pač pa že jeseni pazijo, da zazimijo le močne plemenjake na dobrem medu, ki se potem v naslednji pomladi brez čebelarjevega poseganja pravočasno razvijejo v močne in krepke družine. Pri spekulativnem krmljenju upoštevamo, da je naravni razvoj najboljši, dočim je umetničenje dvorezni nož.

Gozdarstvo.

Sajenje gozdnih sadik.

Ing. Janko Urbas.

Gozdne sadike sadimo na golih, neobdelanih ploskvah, koder hočemo vzgojiti gozd tam, koder se ni naravnim potom zaredil pomladek. Sicer lahko pod gotovimi predpogoji vzgojimo gozd tudi s sejanjem gozdnega semena, vendar pa ne v kratkem času z istim uspehom, kakor s porabo sadik. Posebno za kmetski gozd, v katerem je običajna prebiralna sečnja in kjer gre največ le za krpanje ali spopolnitev naravnega pomladka, pride v poštev le sajenje gozdnih sadik. Pri sajenju se je ozirati na vrsto sadik, gostoto in način sajenja, ker je od tega v glavnem odvisna gospodarska vrednost bodočega gozda. Vsak posestnik gozda mora biti glede vrste sadik že tedaj na jasnem, ko si jih nabavi; zato obravnavam v naslednjem le gostoto in za male posestnike gozdov običajen način sajenja.

Gostota nasada je podana v razdalji gozdnih sadik druga od druge. Razdalja sadik je odvisna od tal in lege stanišča, od vrste sadik ter od raznih kulturnih in gospodarskih ciljev. V glavnem mora biti razdalja sadik manjša, torej gostota večja:

1. Na močno zapleveljenih in travnatih tleh, da se nasad gozda čimprej sklene in stem uniči plevel;
2. na slabih, opešanih tleh, na strmih ali južnih pobočjih, v visokih, vetrovnih legah, ob robovih gozda, da se omeji škodljivi vpliv solnca in vetra;
3. če hočemo vzgojiti visokodebelni gozd pri saditvi takih sadik, ki počasi rasto ali so v prosti stoji razkrečene in vejaste rasti, kakor n. pr. bor in listovci; z gostim sajenjem dosežemo dolga, polnolesna debla;
4. v nižjih, lahko dostopnih legah, koder vmesne pridelke, pridobljene s trebljenjem, lahko vnovčimo,

s primerno gostoto drevja dosežemo tehnično popolnejši les in se nam stroški za sajenje sadik, ki z gostoto nasadov rastejo v kvadratnem razmerju, povrnejo z višjimi dohodki.

Povprečna razdalja sadik za vzgojo v „visokem“ gozdu je 1.20 m do 1.50 m. Daljše razdalje do 2.50 m se vzamejo za jako dobro zemljo in za drevje, ki je izredno nagle rasti (kanadska topol); krajše razdalje, vendar ne pod 80 cm, so potrebne na zelo slabih tleh, posebno pri boru. Redno se torej potrebuje gozdnih sadik za 1 ha goljav 4500 do 7000 kom. ali za oral 2500 do 4000 kom.

Sadilce sadik je razdeliti pri sajenju v dve skupini: močnejše sile je porabiti za kopanje jamic, šibkejše pa za sajenje sadik. Jamice je mogoče pripraviti tudi v jeseni, posebno tam, kjer spomladi ni dobiti kopačev. Na enega kopača se računi redoma po dva, pri težki ali močno s plevelom obrasli zemlji pa po enega sadilca. Zaradi preglednosti in boljsega nadzorovanja se razvrstijo kopači in sadilci v vodoravni črti in delajo na pobočjih odspodaj navzgor. Za kopanje jamic jemljemo navadno, močnejšo motiko, na skalnatih tleh rovnico, kramp.

Sadilci morajo imeti posodico za sadike, ki jih pokrijejo z vlažno krpo ali mahom, nadalje malo motiko s kratkim ročajem za rahljanje zemlje v jamici ali za presekavanje ruše (celine).

Jamice morajo biti tako globoke in široke, da odgovarjajo koreninam sadik. Za sadike s srčno korenino, kakor za bor, hrast, akacijo, jesen itd. je torej treba globokih, za sadike s položnimi koreninami, kakor za smreko, pa bolj plitvih jamic. Izkopane zemlje se ne sme razmetavati; zgrebsti jo je na spodnji strani jamice, priročno za sadilca. Pri travnatih in plevelnatih tleh se gornja, od plevela izčrpana plast v premeru najmanj 50 cm dvigne, obrne

in šele v živo zemljo pod to plastjo se napravi jamica za sajenje. Če tako stoji sadika nekoliko globokeje, se to deloma pozneje izravna, ko se nasad sklene, plevel uduši ter surova plevelnata plast razkroji. Le na močvirnatih tleh je treba zgrniti zemljo v kopice, na katere se sadi sadiko in stem prepreči, da bi bile korenine stalno na mokrem.

Pri kopanju jamic se je treba ozirati na krajevno zelo različno dobrino zemlje. Tako je ob štorih vedno nekaj boljše zemlje, tudi čuva štor mlado sadiko udušenja po plevelu. Na pobočjih nudi spodnja stran štora dobro zaščito, tako da sadik ne more zasuti kamenje, ne zemlja, pa tudi zaščito pred poteptanjem, bodisi po ljudeh, bodisi po živalih. V solnčnih legah bo kopati jamice v senci raznega grmičja, skalovja itd.

Sadilec si zrahlja z motikco zemljo v jamici; če je te premalo, jo okrog jamice nagrebe ali donese iz bližnjega kraja. Vedno treba saditi sadike v **živo zemljo**, ne v preperel surovi humus, puhlico, da se ob daljši poletni suši zaradi premočnega dostopa toplega zraka in pomanjkanja vlage sadike ne bi posušile. V ravnini se sadi na sredino jamice, na strmih pobočjih pa ob spodnjem zunanjem robu. Tako ne more škodovati sadiki manjše kamenje, ne zemlja, ki se vali ob pobočju in obleži navadno v jamici. Sadilec vzame sadiko z levo roko, jo drži v jamici v višini, v kateri se jo mora posaditi. Okrog korenin z desno roko nasiplje zemlje, razprostre položne, vlaknate korenine v naravno lego, sadiko z levico nekoliko potrese, da se vleže zemlja okrog korenin. Nato zopet osiplje korenine z zemljo in sadiko močno pritisne z obema rokama v zemljo. Po potrebi zopet nasuje okrog sadike nekaj zemlje in to končno močno potlači z nogo. Važno je, da se sadike ne sadi bolj globoko, kakor je vzrastla v drevesnici, torej nekako do tam, kjer se pričnejo korenine. Globokejše sajene sadike, posebno iglavcev, se slabo razvijajo in tudi pozneje hiraajo, če se že prej ne posuše. Paziti je na to, da so sadike nepoškodovane, sveže, zdrave in v posodici, v katerih jih prinašamo, vedno pokrite z vlažnim mahom. V vsako jamico se vsadi le po eno sadiko. Predolge srčne korenine se sme z ostrim nožem nekoliko prikrajšati, posebno pri sadikah listovcev.

Sadika, ki je bila pravilno vsajena, mora trdno stati v zemlji. O tem se prepričamo, če jo skušamo

dvigniti. Sadika, ki se lahko dvigne, je slabo sajena in se mora na novo vsaditi, ker se sicer preko poletja posuši. Sajenje naj se vrši vestno. Uspeh sajenja ni odvisen od števila dnevno posajenih sadik, temveč od dobro izvršenega dela. Sajenje, ki se je končalo hitro in z malimi stroški, ni vedno najbolj poceni, ker se je bati velikih izgub zaradi izsušenja, kar povzroča pozneje mnogo stroškov za popravilo nasada. Čim neugodnejša so tla in lega v pogozdovanje odmerjenega kraja, tem večje pazljivosti je treba pri sajenju. Pri pravilnem sajenju se dosežejo tudi na suhih kraških tleh lepi uspehi. Večji trud in trošek se torej pri sajenju bogato poplača.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Kako bi se mogel usposobiti za službo gozdnega čuvara? Sem star 28 let, imam dobra spričevala osnovne šole, sem prost vojaščine, vajen kmetije, lesne manipulacije, nošnje orožja. (I. J. v O.)

Odgovor: Dobro bi bilo, ko bi mogli obiskovati kak tečaj za gozdne čuvaje, ki ga pa letos v Dravski banovini ni. Skušajte priti v prakso na kako večje posestvo in se po dveletni službi oglasiti k polaganju izpita za gozdne čuvaje. Predpisi za ta izpit so bili objavljeni v „Službenem listu“ št. 216/35. iz l. 1930. Po potrebi bomo o priliki objavili, kaj se zahteva pri tem izpitu.

Ing. A. Š.

Vprašanje 2. Ali je dovoljeno spuščati domače race v Tržiško Bistrico? (G. F. v T.)

Odgovor: Bivši deželni zakon o ribarstvu z dne 18. avgusta 1888., števil. 16. dež. zak. za bivšo Kranjsko iz l. 1890., je imel določbo (§ 55.), da je v **gotovih vodah** v dobi, v kateri je ribji lov zaradi drsti **prepovedan**, zabranjeno goniti in spuščati v vodo domače živali, zlasti race, izvzemši prostore, ki se nahajajo neposredno pri naseljih ali poslopjih in služijo kot perišča (kopališča). — Ribarsko-policijska izvršilna določila k bivšemu deželnemu ribarskemu zakonu so ustanovila, da je v Tržiški Bistrici ribolov prepovedan od 16. oktobra do 15. januarja, torej tam v tej dobi ni bilo dovoljeno spuščati race v vodo (razen na periščih). — Nova uredba o ribarstvu, ki je bila izdana l. 1928. za območje bivše ljubljanske oblasti, pa **nima določbe**, po kateri bi bilo prepovedano spuščati domače race v vodo, tudi ne za dobo prepovedanega ribjega lova, ki je po novih predpisih ustanovljena za postrvja plemena za dobo od 16. oktobra do 15. marca.

Ing. A. Š.

Zadružništvo.

Zadružna skupnost.

Dr. A. Milavec.

Te dni sem prejel več dopisov, v katerih zadrugarji tožijo, da zadruge, pri katerih so včlanjeni, ne poslušajo tako, kakor bi morale. Eden pravi, da ga je zadruga speljala na led, da je prevzel nase veliko obveznost in tako zašel v nesrečo; drugi zopet vidi v delu načelstva zadruge samo sebičnost, samo koristolovstvo: načelstvo da izrablja zadrugo v korist posameznikov, za skupne koristi članov pa da se prav nič ne briga; tretjemu pa sploh ni všeč zadržno gospodarstvo in je mnenja, „da v španoviji še

pes crkne“, da se zadruge ustanovljajo tja v en dan i. t. d.

Iz teh pisem vidim, da premnogi ne pojmujejo pravilno zadružništva in sodijo vse le po posameznih primerih, po posameznih zadružnih funkcijonarjih, ki večkrat bolj skrbijo za svoje lastne interese, namesto za koristi zadruge oziroma zadržnikov. Na drugi strani pa kažejo ta pisma, da se ljudje zanimajo za združništvo, da iščejo zadržno skupnost, da bi želeli delati v zadrugi, ker se zavedajo moči in pomena zadružništva. Vsled tega hočem na iznešene očitke na kratko odgovoriti.

Predvsem je treba pomisliti, da nepošten, sebičen človek dela nepošteno povsod, najsibo v zasebnem gospodarstvu ali pa kot funkcionar zadruga. Dolžnost zadrugarjev pa je, da takih ljudi ne sprejemajo v zadrugo, še manj pa, da jih volijo na važna mesta v zadrugi. Čim bolj so člani poučeni o združništvu, čim bolj je v njih razvit čut skupnosti in odgovornosti, tem težje se vrinejo v zadrugo razni koristolovci. Pravica zadrugarjev, da sprejmejo v zadrugo kogar hočejo, je najboljša garancija, da se družijo v zadrugi ljudje, ki so sposobni za skupno delo.

Eden izmed najvažnejših pogojev, da se zadruga uspešno razvija, je brez dvoma pravilna izbira oseb, ki naj vodijo zadrugo. Zdrugiški funkcionarji, člani načelstva in nadzorstva morajo biti možje idealnega mišljenja, ljudje požrtvovalnosti, dobri poznavalci gospodarskih prilik v kraju. V našem slovenskem združništvu imamo, hvala Bogu, mnogo takih mož, ki žrtvujejo vse svoje sile skupnemu delu v zadrugah. Redke izjeme med združniškimi delavci — koristolovci — nikakor ne smejo zasenčiti ogromnih zaslug pravih zadrugarjev za kulturni napredek slovenskega kmeta.

Na drugi strani pa je dober zadrugar tudi v svoji kritiki, dobrohoten, stvaren in previden in ne obeša vsake malenkosti takoj na veliki zvon. Vnet zadrugar bo v vednem stiku z razvojem zadruga. Proti zadrugam nastopajo nepoučeni ljudje, ali pa taki, ki se bojijo, da jim po ustanovitvi zadruga pšenica ne bo šla več tako v klasje.

Predpogoj za ustanovitev zadruga je zavest, da je treba ustvariti nekaj gospodarsko dobrega, kar bo v korist prebivalcem dotičnega kraja ali vsaj večjemu delu občanov. S tem v zvezi mora biti trdna volja, da se za vsako ceno doseže cilj in namen zadruga. Za združno življenje, za združno skupnost morajo biti ljudje zreli. Kjer živijo, delajo

in mislijo ljudje z dneva v dan, ne da bi si ustvarili jasne gospodarske načrte za bodočnost, tam se zadruga ne more ustanoviti, pa tudi obstoječa bo kmalu prenehala. Tudi v tem pogledu smo lahko ponosni na naše slovensko združništvo, ki obhaja večdesetletne jubileje in jasno dokazuje, da je večina slovenskih kmetov za združništvo zrela. Tok časa in sila razmer bo tudi sedanje črnooglede pripeljala v skupno združno delo.

Vedno in povsod pa je treba svariti pred ljudmi, ki hočejo izrabiti zadrugo samo za svoj profit ali pa skriti svoje nečedne manipulacije pod firmo zadruga.

Napredek kmetijstva je brez pomoči in sodelovanja zadrug nemogoč. Delo raznih oblasti, pouk kmetijskih šol in kmetijskih tečajev itd. mora ravno združništvo zanesti v praktično življenje kmeta; zadruga uvaja svoje člane v razmišljanje gospodarskih vprašanj, pomaga kmetu dvigniti produkcijo, išče mu trg za njegove produkte in ga pri tem ščiti pred izkoriščevalci. Zadruga je svetovalec svojim članom v gospodarskih, pravnih in drugih zadevah.

Zadruga dviga kulturo dežele.

Notice.

Dva zanimiva primera. Kar kmet pridelal (producent), uživajo deloma tudi drugi (konsument). Med producentom in konsumentom je navadno več posredovalcev in vsakega se nekaj prime. Zanimivi so podatki, koliko prejme kmet za svoje pridelke od prodajnih cen, ki jih plača konsument. Najbolj je razvito združništvo na Danskem, zlasti združništvo za prodajo kmetijskih pridelkov. Tam dobi kmet 70—90% od cene, ki jo plača konsument. V Zedinjenih državah Amerike, kjer je združništvo med kmeti razmeroma malo razvito, pa dobi kmet komaj 30—75% od prodajne cene, ki jo plača konsument. Na Danskem je kmet obdržal tudi prodajanje kmetijskih pridelkov v svojih rokah, zato doseže tudi primerno ceno.

Dr. M.

Družbene zadeve in razno.

Uradne vesti.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe v Ljubljani, dne 4. februarja 1931.

(Dalje in konec.)

Slučajnosti. Pri slučajnostih je predlagal g. Jan, naj družba podvzame pri banski upravi korake, da se nakup plemenjakov vrši odslej naprej le doma. Priporočal je pa tudi nakup mladih dobrih plemenjakov (bikčev) od treh mesecev starosti dalje in tudi merjascev, ki naj se pa vrši tako, da bo banska uprava nakupila le od dobrih rejcev po 30 do 50% višji ceni nego je mesarska, in naj jih potem oddajajo v rejo dobrim rejcem brezplačno. Na ta način se bo reja zadostnega števila plemenjakov zlasti v radovljiškem okraju zagotovila.

G. Robič je pripomnil, da se je vprašanje priskrbe plemenjakov obravnavalo tudi na zadnjem zasedanju banskega sveta. Nakup plemenjakov se bo vršil doma. Izjema se bo delala samo pri živinorejskih vzrejalščih, ki potrebujejo tuje plemenjake za osveženje krvi. Za nakup merjascev se je na seji banskega sveta določila podpora od strani banske uprave, in to za merjasce od 3 do 5 mesece stare v višini 200 Din, za starejše do 7 mesecev po 100 Din in več za vsak mesec starosti.

G. Piber je poudarjal važnost vzreje mlade živine. Banski upravi naj se priporoča, da določi v ta namen posebne vzrejalne premije.

G. inž. Zidanšek je podal poročilo k vprašanju priskrbe dobrih plemenjakov in stališče, ki ga pri tem zavzema banska uprava. Omenil je, da bo treba na vsak način uvoziti nekaj dobrih merjascev iz inozemstva. Ne more pa zagovarjati stališča, da bi se mlade plemenjake oddajalo rejcem brezplačno. Bati bi se bilo, da bi ta reja ne uspela. Banska uprava bo nakupovala bike, ki bodo vsaj eno leto stari, in občinam bo pripisovala z 1/2, živinorejskim zadrugam pa s 1/2 k nabavnim cenam.

G. Jan je izrekel bojazen, da ne bo za take bike dovolj odjemalcev. Terenske in tudi klimatične razmere v radovljiškem okraju naravnost zahtevajo, da zrastejo biki doma iz zgodnje mladosti in se tako privadijo planinskemu zraku in paši itd. Importirani stari biki prično hirati in tudi poginejo, ker se ne znajo prilagoditi razmeram planin. Pusti naj se vsaj kmetijskim odborom prosta uporaba kmetijskih skladov, in s pomočjo banske uprave se bo to vprašanje za tamošnje razmere najbolj ugodno rešilo.

G. inž. Zidanšek je k temu pripomnil, da je naloga živinorejskih zadrug skrbeti z organizirano vzgojo za dovoljno število dobrih bikov. Boljše cene za plemensko blago so najboljša pobuda za to. S tem se je debata o tem vprašanju zaključila.

G. Jan se je pritožil nad veliko nadlogo, ki jo delajo množični berači in postopači na deželi kmetovalcem. Ta nadloga je hujša od davkov. Prosil je, da družba čimprej vložijo prošnjo na bansko upravo, da izda odredbo, po kateri naj sreska načelstva ne izdajajo dovoljenj za beračenje pri nas tudi osebam iz drugih banovin. Poudarjal je, naj vsaka občina skrbi za svoje reveže, postopači pa naj se zapro.

G. Pišer je v lepih besedah orisal žalostno gospodarsko stanje, ki vlada na deželi. Vzrok tej krizi je iskati tudi v silno razvitem pjančevanju in veseljačenju. Sicer se pjančevanje posameznikov omejuje od strani sodišč, da se prepove obisk gostiln posameznikom, vendar je to še vse premalo. Predlagal je, da družba naprosi bansko upravo za izposlovitev naredb pri pravosodnem ministrstvu, ki naj da podrejenim sodiščem potrebna navodila, da bodo ista zakon o varstvu kmetijskih posestev z večjo vestnostjo izvrševala v prid našega kmetijstva in sploh kmetijskega gospodarstva. Priporočal je tudi, da oblast omeji številne veselice, ki se vrše pri nas.

G. Pišer je dalje poročal, da je tudi skrajni čas, da se maksimirajo cene mesu in kruhu, ko je cena živini in žitnim pridelkom tako silno padla.

G. Robič je nasvetoval, da se zaprosi bansko upravo za ustanovitev posebnih uradov pri poskusnih in kontrolnih postajah v Ljubljani in v Mariboru, ker so se izrekli nekateri srezji za obligatno zatiranje sadnih škodljivcev. Končno je predlagal, naj „Kmetovalec“ prinese recept, kako se izdeluje doma žveplovo-apnena brozga, ki služi kot izborno sredstvo pri zatiranju sadnih in drugih škodljivcev.

Ker je bil dnevni red stem izčrpan, je g. predsednik ob dveh popoldne zaključil sejo.

Družbene cesti.

Pisma brez znamk ali premalo frankirana Kmetijska družba načelno odklanja. Zato se opozarjajo vsi člani, naj v lastnem interesu upoštevajo poštne predpise in vsako pismo in poštno pošiljatev zadostno frankirajo.

Kmetijsko-gospodarska vprašanja in odgovori. Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba pisanim potem svojim članom, ki so podpisani s polnim imenom, če so pismu priloženi 3 Din (v znamkah) za odgovor. Vprašanja brez podpisov in navedbe naslova se vržejo v koš. — Odgovori na vprašanja, ki so splošno poučni, se objavijo v „Kmetovalcu“.

Tajniške in blagajniške knjige za podružnice za l. 1931. do 1935. so dotiskane in vezane ter se dopošljejo vsem tistim podružnicam, ki se zanje prijavijo in nakažejo družbi znesek 40 Din.

Razne vesti.

† Franc Jereb. — V Višnji gori je 17. t. m. preminul znani in obče spoštovani kmetijski strokovnjak g. Franc Jereb. Opravljal je svojo težko službo več let pri bivšem deželnem odboru kot travniški mojster, po prevratu pa je služil kot sreski kmetijski referent s sedežem v Litiji. Na svojih številnih službenih potovanjih in predavanjih iz raznih panog kmetijstva je poučeval praktično in nazorno kmetovalce ter je bil vsled svojega prijaznega vedenja vsesplošno priljubljen. Mnogo se je tudi udejstvoval kot dopisnik v raznih strokovnih listih, pa tudi pri raznih dnevnikih in tednikih. Svoje strokovne članke je pisal v lepem in umljivem jeziku. V tem pogledu lahko služi za vzor mlajšim strokovnjakom. Marljivo je tudi deloval pri kmetijskih in sadjarskih podružnicah ter kmetijskih zadrugah. Smrt ga je ugrabila pravzaprav med največjim delom in nenadoma. Dosegel je skoraj 60. leto. Kmetijsko ljudstvo, s katerim je tako tesno deloval, se ga bo spominjalo s hvaležnostjo. — Slava njegovemu spominu!

Ustanovitev posredovalnice za prodajo pridelkov v Laškem. V sredo, 25. marca t. l. so se v Laškem sestali zastopniki

kmetijskih podružnic tega sresa, da ustanovijo posredovalnico za prodajo pridelkov članov. Prisoten je bil tudi zastopnik Kmetijske družbe. Namen posredovalnice je, voditi evidenco o razpoložljivih pridelkih (seno, sadje, jamski in drugi les, drva in drugo) članov, ter jih direktno ponuditi večjim konsumentom. S tem se bo omejilo izkoriščevanje kmetov po prekupcih in doseglo ugodnejše cene. V poslovni odbor so bili izvoljeni gg. Kokalj, Hrastnik in Golob. — Ustanovitev posredovalnice je praktična zamisel, ki obeta donesti kmetom mnogo koristi. Le v skupnosti in združitvi bo naš kmet našel svojo rešitev iz gospodarske krize!

Kmet kot iznajditelj. Klepanje kos in srpov ni tako enostavno, kakor se zdi na prvi pogled. To delo zahteva velike vaje ter dobrih oči in mnogo je kmetovalcev, ki se nikoli ne priučijo pravilno tega dela. Poleg tega je to delo trudapolno in zamudno. Nekemu kmetu pa se je posrečilo sedaj iznajti preprosti aparat, s katerim lahko vsakdo, tudi ženske, nedorasli otroci, da, celo slepi sklepajo kose in srpe lepše in boljše ter hitreje, nego je bilo to mogoče doslej. Ta aparat je prišel na trg pod znamko „Stubai“ — brzoklepalnik in se je vsled svoje velike praktičnosti razširil ne le v naši državi, ampak v vsej Evropi. Da mora postati iznajditelj bogat mož, je gotova stvar. Klepanje kos in srpov s kladivom bo s tem aparatom popolnoma odpadlo. Opozarjamo na prospekt, ki je danes priložen našemu listu.

Gospodarske vesti.

Popravi! V 5. številu letošnjega „Kmetovalca“ čitaj na strani 80. v 26. vrsti prvega stolpca „iz Vršca za Monako“ in ne „Monakovo“, kakor je bilo pomotoma tiskano.

Velik vinski sejm se bo vršil v Zagrebu od 11. do 13. aprila. Vinski sejm bo združen z vinsko razstavo. Zastopani bodo tudi interesi iz Dravske banovine v posebnem oddelku. Priv. del. druž. za izvoz agrarnih produktov je prevzela propagando v inozemstvo.

Cene bakru so zopet znižane od 10.55 do 10.30 centa, cif evropske luke.

Cene železu v šibicah, betonsko, tračno in fazonsko so naše železarne zopet znižale, da se na ta način prepreči uvoz tujega železa.

Agrarna reforma in gozdovi. Poljedelski minister je izdal odredbo za veleposestnike, po kateri se ne sme ne parcelirati in ne razprodati gozdov in gozdnih krčevin, ki so podvržene agrarni reformi, brez predhodne odobritve. — (Glej Služ. List. Drav. banov. št. 18, z dne 12. III. t. l.).

Jajce, težko 175 gramov. Kokoš Iv. Lešnjaka, pos. iz Gubnišča, p. Šmarje, je znesla 175 g težko jajce, ki je bilo debelo kakor od gosi.

Razstava holandskih vrtnarjev na zagrebškem Velesejmu. Holandski vrtnarji bodo letos razstavili v času od 25. aprila do 4. maja razne cvetlice v vazah itd. Razstava bo zelo razkošno opremljena in zelo poučna.

Polovična vožnja za poset Zagrebškega velesejma je dovoljena in velja od 21. aprila do 8. maja t. l., in to za vse vlake razen Orient Expressa.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Enodnevni tečaj o spomladanskem cepljenju vinske trte in najvažnejše o trničarstvu se vrši v ponedeljek, 13. aprila t. l. na ban. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8.—12. in od 14.—18. ure.

Križevci pri Ljutomeru. Kraljevska banska uprava je priredila letošnjo zimo 6 tedenski kmetijski tečaj, ki je bil zaključen dne 3. marca. Otvoril in zaključil je tečaj g. dr. Terstenjak, sreski načelnik v Ljutomeru s predavanjem o kmetijskem pravu. Neumorna predavateljica sta bila gospoda veterinarski svetnik Škof in sreski kmetijski referent Zni-

darič; prvi je izčrpno predaval o živinoreji, drugi pa o splošnem kmetijstvu. Higijenično predavanje je imel g. dr. Harring, o šumarstvu g. ing. Miklavčič, o davkih pa g. davčni upravitelj Kuharič. — Povprečna udeležba je bila 50—60 obiskovalcev, ki so porok, da trud predavateljev ni bil zaman; obžalovati pa je, da so manjkali številni člani občinskih kmetijskih odborov, ki bi jih ob takih prilikah ne smeli pogrešati, ako hočemo v kmetijstvu napredovati.

Književnost.

Agronomski glasnik. Izšla je prva številka II. letnika Agronomskega glasnika, ki ga urejuje dr. St. Postić, profesor na gospodarski fakulteti v Zagrebu. Ta številka prinaša naslednje članke: Zdrženje dosedanjih agronomskih društev v skupno „Društvo jugoslovanskih agronomov“; dr. Ernst Laur: Terminologija in temelji za kmetijsko knjigovodstvo; ing. Marcel Stipetič: Bordoleška raztopina (sestava in njeno delovanje); Mita Nikoli: Koruza, njeno razširjenje in poimenovanje; Vesti Zveze agronomskih društev. — Uredništvo in uprava lista je v Zagrebu, Aleksandrov trg 3. List izhaja mesečno in naročnina mu je za nečlane 120 Din, za javne ustanove in društva 160 Din.

Zborovanja podružnic.

Opozorilo.

V zmislu odredbe kr. banske uprave za Dravsko banovino z dne 19. jan. 1931., Pov. II/2. No. 109/1, morajo načelnštva podružnic po členu 9. (5) zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi prijaviti sreskim načelstvom svojega okraja vse občne zборе in tudi predavanja ter sestanke, kjer dostop ni omejen na društvene člane in se vrše v javnih, vsakomur dostopnih prostorih. Opozarjajo se načelstva kmetijskih podružnic, da se te odredbe strogo drže in prijavijo pravočasno zgoraj navedene sestanke oblastim.

V nedeljo, 12. aprila 1931.:

Šmartno pri Litiji, po prvi sv. maši v Društvenem domu (predavanje: prva pomoč pri oboleni živini); **Vučja vas**, po rani sv. maši v šoli pri Sv. Križu; **Cerklje pri Kranju**, ob treh popoldne v občinski pisarni; **Senčur pri Kranju**, ob eni popoldne pri načelniku;

Dolnji Logatec, na velikonočni ponedeljek, 6. aprila 1931. v šoli (predava ravnatelj inž. Lah); **Log**, v nedeljo, 19. aprila 1931. ob treh popoldne v šoli; **Nova cerkev pri Celju**, v nedeljo, 26. aprila 1931. po prvi sv. maši v občinski hiši (predava ravnatelj inž. Lah); **Banja Loka pri Kočevju**, v nedeljo 17. maja 1931. ob polu enajstih dopoldne v osnovni šoli (predava strok. tajnik Kafol).

Predavanja pri kmetijskih podružnicah v mesecu aprilu 1931.

6. aprila:

Dolnji Logatec, ob treh popoldne v šoli o živinoreji (predava ravnatelj inž. Lah);

12. aprila:

Šoštanj, ob treh popoldne v Društvenem domu o živinoreji (predava ravnatelj inž. Lah); **Zagorje ob Savi**, po jutranji sv. maši filmsko predavanje o umnem kmetijstvu v kinu, popoldne po nauku o perutninarstvu v šoli (predava strok. tajnik Kafol);

19. aprila:

Gomilsko, po jutranji sv. maši v šoli o travništvu; **Ljubno**, ob treh popoldne v šoli o živinoreji (predava ravnatelj inž. Lah); **Izlake**, po jutranji sv. maši v Društvenem domu o sadjarstvu (predava strok. tajnik Kafol);

26. aprila:

Nova cerkev pri Celju, po prvi sv. maši v občinski hiši o živinoreji (predava ravnatelj inž. Lah); **Ponikva ob I. ž.**, ob osmih zjutraj v Društveni dvorani o živinoreji (predava strok. tajnik Kafol).

TRŽNI PREGLED.

Goved: Sejmovi so dobro obiskani tako od prodajalcev kakor od kupcev. Cene nepovoljne. Voli I. 7.50—9, II. 6.50—7, teleta 8—10. Lansko leto v tem času je bila cena za vole 10—10.75, za teleta 14—18 Din.

Izvoz v zadnjem tednu v Italijo in Aleksandrijo.

Prasiči: Vkljub pomanjkanju blaga, se cena ne popravi. Težki 9—10 Din, pršutarji 7.50—8.50. Lansko leto v tem času 13.50—15 Din.

Konji: Kupčija živa, cene čvrste. Cena za par 3000 do 10.000 Din, žrebeta 1500—3000 Din.

Žito: Neizpremenjeno.

Krompir: Kupčija živahna, plačuje se 0.75—1 Din.

Hmelj: V Savinjski dolini razprodan. V predprodaji se ponuja 10 Din za 1 kg.

Vino: Prometa malo, odkar so nabavke za vojaštvo odpremljene v posamezne garnizije. Konsum vina pada. Tudi v Vršču in Dalmaciji ni sklepov. Grčija je imela dobro kupčijo januarja in februarja, Italija drži boljša vina prav čvrsto, slabša se kupujejo po vsaki ceni, ker se producenti boje, da ne bodo prenesla vročine. V Franciji vinska trgovina kupuje, ker pričakuje porast cen vsled carinske politike.

Premija za izvoz vin ostane v veljavi. Vinski producenti so prosili za dovoljenje, da bi se smelo vino trošiti v nekoncesionirani trgovini trošarine prosto, ker je samo tako mogoče kosum povečati.

Med: Blaga dosti. Naše cene so nad svetovno. Nemški trgovci v Hamburgu prodajajo ruski med po 8.50 Din. Pri nas stane med 10—12 Din na veliko, na drobno 17—18 Din.

Les: Skoro nobene kupčije.

Tržne cene.

Tržne cene so označene tako, kakor veljajo na trgu ali na sejmi v Ljubljani in Mariboru pri nadrobni prodaji in so posnete po tržnih poročilih teh mest. Cene na deželi in pri kupčiji na debelo so nižje.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	šenica	1 q	200 — do 210 —	160 — do 200 —	
	rž	1 ..	185 — do 200 —	150 — do 200 —	
	ječmen	1 ..	185 — do 200 —	150 — do 200 —	
	oves	1 ..	2 0' — do 230' —	175' — do 250' —	
	proso	1 ..	190 — do 200' —	130' — do 400' —	
	koruza (nova, sušena)	1 ..	140' — do 145' —	130' — do 200' —	
	ajda	1 ..	185' — do 190' —	135' — do 200' —	
	fižol, ribničar	1 ..	— do 270' —	175' — do 300' —	
	fižol, prepeličar	1 ..	— do 280' —	— do —	
	krompir	1 ..	1' — do 1 25	75 — do 150' —	
Seno in slama	sladko seno	1 ..	85' — do 100' —	80 — do 100' —	
	kislo seno	1 ..	70' — do 75' —	— do —	
	slama	1 ..	50 — do 70 —	60' — do 65 —	
Goveja živina	Voli I. žive teže 1 kg		— do 8 25	7' — do 8 50	
	" II. " " 1 ..		— do 7 50	6 50 do 7 75	
	" III. " " 1 ..		— do 7 —	5 25 do 6' —	
	Krave debele " " 1 ..		5' — do 6 —	5' — do 5 50	
	Krave, klobasariče " " 1 ..		2'00 do 3' —	2 — do 2 45	
Prasiči	Teleta žive teže 1 kg		10' — do 11 —	8 — do 9 —	
	(Prigon v L. 325, Mar. 758 glav)				
Penut- nina	6-8 tednov stari kom.		150' — do 200 —	120' — do 150' —	
	3-4 mesece stari " "		— do —	280' — do 350' —	
	5-7 mesecev stari " "		— do —	400' — do 500' —	
	debel žive teže 1 kg		7 50 do 8 50	8 — do 9' —	
	debel mrtve " 1 ..		10 — do 11' —	11' — do 12 —	
	(Prigon v Lj. 528, v Mar. 145 glav)				
Mleko, jajca, sir	piščanec kom.		30' — do 40' —	30 — do 35' —	
	kokoš " "		25' — do 40' —	30' — do 45' —	
	mleko 1 lit.		2 50 do 3' —	2 — do 3' —	
	smetana 1 ..		— do —	12' — do 14' —	
	čalno maslo 1 kg		36 — do 44 —	— do 48' —	
Mleko, jajca, sir	surovo maslo 1 ..		25' — do 28' —	32' — do 40' —	
	polementalni sir 1 ..		24' — do —	20 — do 34 —	
	sirček 1 ..		7 — do 8' —	7 — do 8' —	
	jajce kom.		1' — do 1 25	0 75 do 1' —	
	trda drva 1 m ³		140' — do 150' —	120' — do 145' —	
Mleko, jajca, sir	mehka drva 1 ..		70 — do —	90' — do 110' —	

Za uredništvo odgovorna: ing. R. Lah in Franjo Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnik nasled. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren Janez Vehar.

Krave, ki se ne obrejljo

ali zvržejo, so največkrat obolele na sramničnem vnetju.

„... več kot 1000 živali razne starosti zdravljenih z „Bissulin - om“ z najboljšim uspehom“ Zivinozdravnik D., Münch. [Tierärztl. Wochensh., 55. Letnik, št. 15.

Samo na žvinozdravniško odredbo!

Brošuro z bolezensko sliko razpošilja brezplačno H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

„GARKON“

je najuspešnejše sredstvo proti raznim sadnim škodljivcem na deblu in kroni, kakor listni, krvavi in sočni uši (kaparju) i. t. d. Uporablja se v jeseni, zimi, spomladi in poletju, ker rastlini prav nič ne škoduje, le škodljivce uniči. Izdeluje in razprodaja z navodili vred:

„GARKON“

družba z o. z. V CELJU

(Dobi se tudi pri Kmetijski družbi v Ljubljani.)

Kmetovalci!

SOLBAR, škropivo za zatiranje kodravosti na trsu, raznih kaparjev na trsu in sadnem drevju ter za zimsko škropljenje sadnih dreves.

GOSENIČNI KLEJ „HÖCHST“ za zatiranje malega in velikega zimskega pedica ali zmrazlikarja, se odlikuje po dolgotrajni lepljivosti in trpežnosti.

USTIN je preizkušeno sredstvo proti krvavim ušem.

ZELIO-ZRNA so odlično sredstvo za zatiranje poljskih in hišnih miši.

ZELIO-PASTA je odlično sredstvo za zatiranje krtic ali voluharjev in podgan.

USPULUN in TILANTIN za močenje ali prašenje vsakovrstnega semena, osobito rži, pšenice in ječmena.

Vsa ta sredstva z literaturo o njih se dobe pri tvrdkah

Sednji čas je najbolj pripraven za zatiranje raznih škodljivcev in bolezni, katere v vegetacijski dobi le težko zatiramo. Uporabljajte v svojih vinogradih in sadnosadnih za zatiranje raznih škodljivcev samo popolnoma zanesljiva in vsestransko preizkušena sredstva

Kmetijska družba za Dravsko banovino, Skladišče Maribor, Meljska c. 12

„Kemindustrija“, Maribor Drogerija Poberaj, Ptuj.

„JUGEFA“ k. d., Zagreb, Gajeva ulica 32.

GENERALNO ZASTOPSTVO:

„ALPEKO“ TRGOVSKO IND. DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA — ZAGREB

TELEFON 29-30. TEL. 44-85

PORTLAND - CEMENT

Znamke „SALONA“ (Tower), „TITAN“, „EXELSIOR“, „LAVOCAT“ in „PRIMA“ kakor tudi visokovredni cement znamke „COLOSSUS“ in „MARTELLO“ dobavimo v juta in papirnatih vrečah vsako množino po konkurenčnih cenah iz naših skladišč:

Ljubljana:

Masarykova 23

Celje:

Klavniška 1

Maribor:

Cankarjeva 26

Za vagonске dobave zahtevajte izjemne ponudbe!

„ALPEKO“

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DRUŽBA, LJUBLJANA

ANTON JURCA-PTUJ

TOVARNA ZA ŽVEPLENE IZDELKE.

USTANOVLJENO LETA 1860. — IZDELUJE

žveplenoapneno brozgo

ki je najboljša in najcenejša sredstvo proti oidiju in kodravosti (akarinoza) vinske trte, proti vsem škodljivcem sadnega drevja in hmelja.

ZALOGE:

Brežice: Zveza kmetijskih podružnic, Črnomelj: P. Koren, prej Šterk, Gornja Radgona: Jože Hrastelj, Ivanjke: Lovro Petovar, Krizevci: Zvonimir Somlek, Križovljanska Dubrava: Franjo Mihelič, Ljutomer: in Mala Nedelja: Franc Senčar, filijala Ljutomer, Majšberg: Ivan Beranič, Maribor: Skladišče kmetijske družbe, Meljska cesta 12, Novi Sad: Teubner i drag, Novo mesto: Podružnica kmetijske družbe, Podlehnik: Ciril Žurman, Popovača: Vinko Vučić, Ptuj: Kmetijska zadruga, Subotica: Geza Klein i sinovi, Središče: Maks Robič, Sv. Barbara v Hal: M. Blass, Sv. Ivan-Zelina: Josip Ožbalt, Sv. Vid pri Ptuj: Ivan Šosterič, Sv. Peter v Sav. dolini: Peter Cvenkel, Turski Vrh-Zavrčje: Gvido Neuman, Varaždin: Gustav Moses & sin., Varaždinske toplice: Ferdo Rosenberg i sinovi, Vršac: Petar I. Miović, Zagreb: Središnji savez hrvatskih seljačkih zadruga, Zgornja Poljskava: Mirko Kappel.

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih
in tranzitnih pošilk oskrbi
hitro, skrbno in po naj-
nižji tarifi

Rajko Turk

carinski posrednik

Ljubljana, Masarykova c. 9
(nasproti carinarnice)

Revizija pravnega zara-
čunavanja carine po meni
deklariranega blaga in vse
informacije brezplačno.

14

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neom. zavezo

V LJUBLJANI

obrestuje vloge in daje posojila in kre-
dite pod najugodnejšimi pogoji. Svoje
prostore ima tik za frančiškansko cer-
kvijo v lastni palači. Miklošičeva c. 6.

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 190 MILIJONOV DIN.

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE
IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO
USTANOVLJENA LETA 1828

Škropilnice za sadno drevje, samo-
delne in za vinograde.

„Rekord“ že izgotovljene dreves-
ne lepljive pasove za
lovljenje živalskih škodljivcev na sad-
nem drevju.

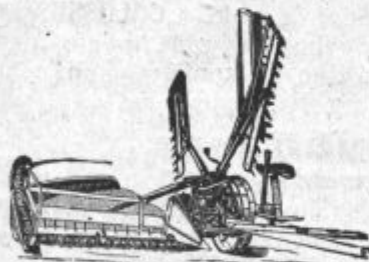
„Flugs“ patentirane kose z vsemi
potrebnimi pritisklinami do-
bite pri glavni zalogi za našo državo

J. Videmšek

Maribor

Koroščeva ulica št. 36.

Katalogi in ceniki brezplačno na raz-
polago! — Zahtevajte ponudbe! —
Iščemo zastopnike v vsakem kraju!

GOSPODARJI!

PRED NAKUPOM VAŠIH GOSPO-
DARSKIH STROJEV OBRNITE SE NA

K. & R. JEŽEK

TOVARNA GOSPODARSKIH STRO-
JEV, LIVARNA ŽELEZA IN KOVIN

MARIBOR - MELJE 103

PRVOVRSTNI IZDELKI

POPOLNO JAMSTVO - NIZKE CENE - NA OBROKE

KMETOVALCI, UPORABLJAJTE PRI GNOJENJU VEDNO

40% KALIJEVO SOL

ker samo na ta način se poleg fosfornih in dušičnih gnojil dosežejo najbogatiji pridelki prvovrstne
kvalitete in je rentabilnost umetnih gnojil sigurna. — Gnojite sedaj zgodaj spomladi **na oral!**

Za žita	50—80 kg	} 40% kalijeve soli
Deteljo, travnik, koruzo	100—120 kg	
Krompir, peso, repo	120—150 kg	
Trto, hmelj in sočivoje	150—200 kg	

Vsa potrebna navodila o gnojenju z umetnimi gnojili Vam da brezplačno.

AGRIKULTURNO KEMIČKI URED ZA KALIJEVO GNOJENJE

Zagreb, trg burze 3/II.

Vse kmetijske stroje

kupite najbolje pri znanih tovarnah

Wichterle & Kovářik
d. d., Prostějov.

Centralno skladišče za Jugoslavijo v

Vukovaru.

Mlatilnice z dvojnimi čistilom za poravnano slamo, elektro in bencin motorji itd. Na Vašo željo Vas obišče zastopnik:

Jurij Gosar, Stara Loka, p. Škofialoka.

Žage, razno orodje.

Trebušne žage (Bauchsägen), robidnice (Zugsägen) z spicastimi in ameriškimi zobmi, žaginski listi za amerižanke brez zob, precepne žage (Spallsägen), cirkularke, pile, razno sodarsko in drugo orodje in tehnične potrebščine iz ostale polovice blagovne zaloge bivšega konkurznega sklada, prodaja po ugodnih cenah, dokler zaloga traja, od 1. aprila 1931 dalje vsak delavnik od 8.—12. dopoldne: A. Koutav, Ljubljana-Siška, Medvedova cesta št. 28 (poleg gorenjskega kolodvora). 120

Novo mesto 2.

Proda se triletna črna dirkačinja - amerižanka, štiri letna fuksa, šest letna prama, krepka, 15—16 visoka, domače vzgoje, po ugodni ceni. 115

Brinje, fige in slive za žganjekuho

oddaja po ugodnih cenah Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo. 87

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugo - avto). Prva oblastveno koncesionirana. Prospekti zastoni. Pišite ponj! 86

MASTIN

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdomno

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klovne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti »MASTINA« so brezštevilna zahtevalna pisma.

Cena: 5 škat. 46 Din.
10 škat. 80 Din.

LEKARNA TRNKOCZY

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 4.
(Zraven Rotovža.)

Piljučne bolezni so ozdravljive!

Piljučna tuberkuloza - sušica - kašelj - suhi kašelj - sluzasti kašelj - nočno potenje - bronhijalni katar - katar grla - zasiljenje - bruhanje krvi - izpljuvanje krvi - tesnoba - astmatično hropenje - bodijaji itd. so ozdravljivi.

Na tisoče ozdravljenih.

Zahtevajte takoj mojo knjigo:
„Nova umetnost hranjenja“

Pred uporabo

Po uporabi.

ki je že mnoge rešila. Ta se more uporabiti pri vsakem načinu življenja in pomaga, da bolezni hitreje obvladamo. Telesna teža raste in postopno poopnjenje zaustavlja bolezen. Rešiti možje zdravniške znanosti potujejo vrline moje metode in radi odobravajo nje uporabo. Čim prej se začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje je.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere lahko čr-

pate mnogo potrebnega. Kogar torej bolezen muči, kdor se želi na naveden način temeljito in brez nevarnosti znebiti svojih bolečin naj še danes piše po knjigo. — Naglašam ponovno, da dobite moje pojasnilo povsem zastoj, brez vsake obveze z Vaše strani, ter po Vaš zdravnik gotovo pristati na ta od prvih profesorjev za izvrstno priznani

novi način Vašega hranjenja.

Zaradi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, pa Vas bo morda tamonje zastopništvo vsak čas najbolje postreglo. — Črpite pouk in ojačeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vas buje okrepi in življensko uteho ter se obrača do vseh bolnikov, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pije.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse No. 24. Abt. 649.

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTR. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tékoči račun obrestuje po 5,5%, brez odpovedi, pri trimesčni odpovedi po 7%, brez odbitka danka na rente. Stanje vlog nad 30.000.000 Din. — Rezerve nad 700.000 Din. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vključbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji. — Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8.—12., in od 3.—4., le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—12., ure.

Telefon 2847.
Brzjaviti: »Kmetijski dom«.
Račun pošt. hranilnice št. 14.257.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru.

Viničarja

4 delavnimi močmi sprejme Oskrbništvo
graščine Nunkloster, p. Sv. Peter v Savinjski
dolini, 127

Vabilo

na šesti redni občni zbor Kmetijske gospodarske
zadruga r. z. o. z., na Bohinjski Bistrici, ki
se vrši v nedeljo dne 26. aprila 1931 ob 3. uri
popoldne v občinski dvorani na Boh. Bistrici. —
Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem
občnem zboru. 2. Poročilo načelnika. 3. Poročilo
nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l.
1930. 5. Dopolnilna volitev načelnika. 6. Dopol-
nilna volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti. — V
slučaju nesklepčnosti se vrši čez pol ure drug
občni zbor, ki bi sklepal brez ozira na število
navzočih. Načelnstvo. 126

Jalove krave,

to je one, ki se gonijo, a se vsled strahotnega
vnetja ne obrežlje, ozdravite zanesljivo z Bosulin
svečicami. I. škatla z natančnim navodilom 30
Din. Priporočamo, da naročate tudi druga zdra-
vila za ljudi in živali iz lekarne na Vrhniki, po-
sebnost: Hecovarjevo Aromaticno železnato tink-
turo, priznana najboljša sredstvo zoper slabokrv-
nost, slabo prebavo in oslabelost. Je boljša kot
vsako železnato vino! Po literarijski steklenica 20
Din. Naročiti in porabiti je 3 steklenice. Želodčni
prasek, ki učinkuje pri želodčnem katarju, to je
pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem
krcu, kislem izpahovanju in blavanju. Škatla 20
Din. Tussocel sirup zoper pljučne bolezni. Oba-
žuje kašelj, izčisti pljuča in dviga tek. I. stekle-
nica 35 Din. Nervocel, ki vsebuje kolo, železo in
fosfor. Deluje odlično pri živčnih boleznih, utru-
jenosti in nervoznosti. Okrepi in vrne tek. Stekle-
nica 40 Din. Za domače živali: Sadnikarjev zdra-
vilni prasek za prašiče. Sigurno zdravilo zoper
bolezni na prebavilih, ki čisti in odvaža kužne
bacije. Pospešuje tek in reja živali, ter zabrani
izbruh rdečice. Zavoji 12 Din, 10 zavojev 100 Din.
Protikataralčen prah za konje. Preizkušeno zdra-
vilo zoper konjski kašelj, težko dihanje in izgubo
teka. Škatla 20 Din. Lekarne pri „Angelju Varhu“ na Vrhniki šteje 96.
Imenovanih zdravil se ne dobi nikjer drugod, zato
naročite naravnost od mene! Na vsa vprašanja
odgovarjam brezplačno! Pri večjih naročilih po-
pusi! V zalogi tudi vsa druga zdravila!

Gepelj

ležeči, dobro ohranjen, prodaja: Jožef Leben, Spod-
nja Besnica 33, p. Kranj. 114

Pluge,

priznano dobro sestavljene, železne okopalnice z
jeklenimi motikami, boljše od tovarniških, kakor
tudi okopalnice z lesenimi in tudi železnimi gre-
delni, izdelane in pripravljene: Matej Bregant v Ore-
hovi vasi, p. Slivnica pri Mariboru. 95

Razglas.

Vodstvo Kmetijsko-gospodinske šole šolskih sester
v Repnjah, p. Vodice na Gorenjskem naznanja, da
se začne poletni tečaj 15. aprila in traja do 15.
septembra. Vodstvo. 93

Vabilo

na III. redni občni zbor, ki ga bo imela kmetijska
hranilnica in posojilnica v Videm-Dobrepoljah,
r. z. o. z., v nedeljo, 19. aprila 1931 ob 9. uri
zjutraj v zadrugnih prostorih. Spored: 1. Čita-
nje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem
zboru. 2. Poročilo načelnika. 3. Poročilo nadzorst-
va. 4. Čitanje in odobritev rač. zaključka za leto
1930. 5. Volitev načelnika in nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Opomba: Ako občni zbor ob do-
ločenem uri ne bo sklepčen, se bo vršil pol ure
pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število prisotnih članov. Člani lahko
pogledajo rač. zaključek tekem 8 dni pred občnim
zborom med uradnimi urami. Načelnstvo. 119

Jajca za valenje

od čistokrvnih plimek (Phymouth-Roks) kokoši,
komad Din 5. oddaja: Tilka Jenko, St. Vid pri
Stični. 111

Drobljač (šrotar)

malo rabljen se po nizki ceni prodaja: Franc Kun-
čič, Lesce. 88

Ernest Osiander, Guštanj

priporoča semenski krompir lastnega pridelka „Ju-
per“ in „Cenifolia“ ter „Soja“-lízol. Priporoča v
nakup prašičke od 200 kg težkih svinj, ki so vsak
dan na por. em. (10 prašičkov enega gnezda, 4
tedne stari, tehtajo 70 kg). 48

Dobro sladko seno

in lepo krmsko slamo

večje množine, ima na prodaj: Franc Košak, Gro-
suplje. (Cena po dogovoru.) 80

Pri srčnih boleznih, zaapnenju žil, nagnjenju h krvavitvi možgan in kapi

povzroča naravna grenčica „Franz-Josef“ brez
vsakega napenjanja lahek stol. Znanstvene pri-
skave na kliniki za krvne bolezni so dognale,
da grenčica „Franz-Josef“ posebno starejšim lu-
dem izbornu služi. Do bi se v vseh lekarnah,
drogerijah in specializiranih trgovinah.

Valilna jajca

sev. amer. Plymouth Koks kokoši, selekcije na
nesnost in standard, oddaja dnevno sveže, komad
Din 6 G. Janković, Glina, Savska banovina (25
let staro perutninarstvo, odlikovano na 13. raz-
stavah samo s I. ocenami.) 122

Kupimo lepega bika,

pinzgavske pasme z rodovnikom, pri zadnji oceni
najmanj 26 točk, starega 15 do 20 mesecev, teža
400 do 500 kg. Živinorejska zadruga v Stražišču
pri Kranju. 124

Jajca za valenje

od štajerskih kokoši, ima na prodaj: Posavsko
perutninarstvo v Globokem pri Brežicah. 123

Prvovrstne vinske trte

cepljene od izbranih rodni matic, korenjake in
breskove grmice, razpošila J. Gradišnik, Šmarjeta,
p. Celje, Cenik zastoj! 105

Gepelj in okopalnik

malo rabljen, ima na prodaj: Valentin Rahne,
Zalog 7, p. Dev. Mar. v Polju. 121

Kupim 2 kravi

dobri molznic: Jože Goročevšek, posestnik, Tr-
bovle. 113

Prodaj mrjasca

13 mesecev starega, nemške pasme, dober plemen-
jak, dobro izraščeno, cena po dogovoru. Franc
Tepina, gostilničar, Stražišče pri Kranju. 125

Jajca za valenje

od rac „Khački campbell“, čiste pasme, na leto
300 jajc znesla ena žival. Komad Din 4.50 in seme
Križmolstni mleček, sredstvo proti voluharju, raz-
pošila G. Kuhar, Loka pri Zid. mostu. 117

„Mali sadjar“

je priročna knjižica, ki je spisana iz prakse za
praksu. V jedrnatem slogu podaja vsa navodila
iz sadjarstva. Prodajalo jo po Din 10, s poštnino
Din 10.50, knjigarne in avtor: Josip Štrekelj v
Ljubljani, Zvonarska ul. 11. 50

Cepljene trte,

vkoreninjene divjake Rip. portalis, nadi po naj-
nižji ceni: Alojzij Grabar, Juršinci pri Ptuj. 92

Sprejmeta se dva viničarja.

Eden absolvent viničarske šole, drugi kod po-
možni viničar proti redni mesečni plači, prosti-
mu stanovanju in hrani. — Neoženjeni, oziroma
oženjeni brez otrok imajo prednost. — Ponudbe
je poslati na Benko Josip, industrialec, Murska
Sobota. 118

Laneno prejo

sprejema v tkanje rjuh 150 cm šir., namiznih pr-
tov in brisač tkalnica „Krosna“ v Ljubljani,
Zrinjskega ceste 6. Domače platno je najprež-
neje in najceneje. 10

Radio na obroke!

PHILIPS-ovi sprejemni aparati, zvočniki in anod-
ni aparati z naplačilom in dvanajstkratnim me-
sečnim plačilom. — Poleg te vodilne svetovne
vrčke ima tudi izdelke drugih renomiranih tvrdk
kot „UNDA“, „HEGRA“, „IDEAL-BLAUPUNKT“
in „KAPSCH“. — Neugajajoče aparate izboljša-
mo ali popravimo strokovno in ceno Poslužite
se ugodne prilike ter zahtevajte ponudbe: T. T.
Dvenig, Ljubljana, Drenikov vrh 1. 17

1000 Dinarjev tedensko

zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. Znamko
za odgovor. Tovarna Kosmos, Ljubljana, poštni
predal 307. 26

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gospodarska c. 12.
Zahtevajte informacije! 34

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na sejmu
ali v hlevu živino, imejte vselej pri sebi zanesljivo
in praktično knjižico „Določanje žive teže pri go-
vedu brez tehtnice“, katera Vam pove brez raču-
nanja in brez vage, koliko je vaša živina težka.
Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din.
Dobi se pri Kmetijski družbi ali pa pri založniku
J. M. Vicić, Ljubljana, Ahacijeva cesta števil 10,
II. nadst. 209

Bika

lepega montafonca, sivo črne barve, 14 mesecev
starega, ki tehtja 400 kg, ima na prodaj Janez
Steržaj na Rakeku. 116

Nekaj tisoč cepljenih vinskih trt

kakor: žametovka, modra frankinja, laški rizling
vel. kraljevina itd., na podlagi Rip. port. in Gothe
9 ima po ugodni ceni za oddati: V. Gregl, Pla-
nina, p. Raka, Dolenjsko. 79

Za perutninarje!

Proda se 7 čistokrvnih, 8 mesecev starih belih
amerikanskih leghorn pičelinov. Dobilo se vedno
enodnevnih belih ameriških leghorn pičlanc. Va-
lenie prevzame pod najnižjimi cenami: Reja po-
rutnine Lili Platinik, Radeče. 72

MAJDIČ-eve

KOCE

zahtevajte v vsaki tr-
govini in z advojnai
boste mnogo let.

Kmetovalci Vaš denarni zavod je

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in
Vodnikove ulice.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-
posestnikov z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri
Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka.

Stanje hranilnih vlog nad Din 100.000.000.—.